

**Nederlandse
Dansdagen**
Jaarverslag 2025

De Nederlandse Dansdagen n

2025

Bekijk hier de
aftermovie

Bezoekers

18.187 Totaal aantal
bezoekers

6.910 Verkochte tickets

11.227 Bezoekers vrij
toegankelijke
evenementen

84% Zaalbezetting

16.698 Aantal bezoekers
Dansdagen
Enschede

Danstent

5.589 Bezoekers
Danstent

4.905 Dansende
bezoekers

636 Bezoekers
Club Tweak

25 Workshops,
danslessen,
dansavonden,
voorstellingen

Festivalprogramma

104 Voorstellingen/
activiteiten

10 Premièeres

41 Gratis programma
onderdelen

12 Festivallocaties
in Maastricht

Online, TV & Radio

662 Aanmeldingen
online programma

>1.000.000 Bereik via
Radio & TV
Kijkers

>200.000 Op Pad met Redo

417.116 Bereik social
media kanalen

84 Verschillende
Landen

Prijzen

18 Genomineerden

9 Winnaars

2 Zwanen, 2 Jonge Zwanen, Gouden Zwaan,
De Châtel Award, Innovatieprijs, Kunstenbond prijs,
Open Your Mind Invitational Award

Team en Deelnemers

46 Teamleden ND 2025

60 Vrijwilliger s

364 Deelnemers

Professionals

277 Bezoekers Debat

13 Dansgesprekken

792 Bezoekers
dansgesprekken

Educatie & Participatie

27 Schoolvoorstellingen
& Workshops

134 Dansers
Open Podium

50 Deelnemers
dansWEB
Scholieren die het
festival bezochten

939

236 Dansstudenten
die het festival
bezochten

Bekijk hier de dansWEB documentaire

#dansmetmij

Ronde tafel gesprekken – Lezingen – Dansfilms
– Workshops – Foto expositie – Dansavonden
– Presentaties – Ontmoetingen – Open Podium

Inhoudsopgave

1. NEDERLANDSE DANS DAGEN -----	5
1.1. Missie, visie en maatschappelijke positie	6
1.2. Bericht van de Raad van Toezicht (RvT)	7
1.3. Bericht van directie en team	8
2. INHOUDELIJK VERSLAG -----	9
2.1. Programmering Nederlandse Dansdagen 2025	10
2.2. Educatie en participatie	25
2.3. Samenwerking	32
2.4. Eerste regio-editie: Dansdagen Enschede	34
3. VOORUITBLIJK ND 2026 -----	3
4. MARKETING & COMMUNICATIE -----	6
4.1. Festivalcampagne en contentstrategie	31
5. JAARREKENING 2025 -----	48
5.1. Financiën	43
5.2. Balans	47
5.3. Exploitatierkening	48
5.4. Grondslagen voor waardering, resultaatbepaling en continuïteit	50
5.5. Toelichting op de balans per 31 december	52
5.6. Niet uit de balans bijkomende verplichtingen	54
5.7. Toelichting op de exploitatierkening over 2025	55
6. RISICOMANAGEMENT -----	59
7. HR & ORGANISATIE -----	61
7.1. Werkgeverschap	62
7.2. Governance en rolverdeling	63
7.3. Codes en maatschappelijke verantwoordelijkheid	63
7.4. Vertrouwenspersoon ND - sociale veiligheid	65
7.5. Rooster van aftreden Raad van Toezicht	66
8. BIJLAGE -----	69
8.1. Prestatiecijfers	70
8.2. Toelichting prestatiecijfers 2025	71
8.3. De Kracht van Dans	73
8.4. Subsidiënten en fondsen	83

Voorwoord

2025 markeerde een nieuw hoofdstuk voor de Nederlandse Dansdagen. Na tien jaar onderleiding van Ronald Wintjens werd het stokje overgedragen aan ons als nieuwe directie. In dit overgangsjaar vormden wij gezamenlijk de artistieke en zakelijke directie, terwijl achter de schermen werd gewerkt aan een aangescherpte visie voor 2026 en verder.

In het festival van 2025 werd zichtbaar hoe dans zich verhoudt tot de wereld om ons heen. Met inhoudelijke zwaartepunten rond dans, gezondheid & inclusie en dans & protest kreeg dans een uitgesproken maatschappelijke stem. In theaters, in de stad en online ontstonden ontmoetingen tussen makers, publiek en professionals die nieuwe verbindingen en perspectieven mogelijk maakten.

In dit jaarverslag vindt u een terugblik op de activiteiten van 2025 en een vooruitblik naar 2026. Het inhoudelijk verslag geeft een overzicht van de programmering, samenwerkingen en ontwikkelingen binnen het festival. In de vooruitblik 2026 schetsen we de volgende stappen in onze koers, met onder meer de festivalfocus Dans en Culturele Identiteit en het meerjarige project changeMakers. In het financiële deel wordt inzicht gegeven in de resultaten van het afgelopen jaar; 2025 sluiten wij af met een positief resultaat.

Wij kijken met vertrouwen en veel goede zin uit naar 2026 en danken iedereen die in 2025 heeft bijgedragen aan de Nederlandse Dansdagen: makers, publiek, partners, fondsen en medewerkers.

Maar eerst: een terugblik op 2025. Wij wensen u veel leesplezier.

Namens de directie van de Nederlandse Dansdagen,
Claudia Laenen & Lobke Nabuurs

1. Nederlandse Dansdagen

Nederlandse Dansdagen (ND) heeft als missie om de Nederlandse dans in al haar verschijningsvormen zichtbaar, bespreekbaar en betekenisvol te maken. Wij zien dans niet alleen als autonome kunstvorm, maar ook als een maatschappelijke taal die verbindt, reflecteert en ruimte schept voor ontmoeting en verbeelding. Vanuit Maastricht, met een landelijke functie, brengen wij makers, publiek en professionals samen rond de actuele stand van de Nederlandse dans en de vragen die het veld en de samenleving bezighouden.

Onze visie is dat een vitale en toekomstbestendige danssector vraagt om samenhang, verdieping en meerstemmigheid. ND ontwikkelt zich daarom, naast het zijn van een podium, als platform én inhoudelijk kompas: een plek waar verschillende perspectieven samenkomen, waar dialoog ontstaat tussen generaties, disciplines en gemeenschappen, en waar richting wordt gegeven aan de toekomst van de dans. Toegankelijkheid – fysiek, sociaal en inhoudelijk – vormt daarbij een leidend principe, zowel in programmering als in publieksbenadering.

Maatschappelijk positioneert ND zich als verbinder tussen kunst en samenleving. In onze programmering krijgt dans een uitgesproken stem in thema's als gezondheid, inclusie en sociale betrokkenheid. We creëren ruimte voor participatie, ontmoeting en kennisdeling, en bouwen via digitale platforms en erfgoedprojecten aan een collectief geheugen van de Nederlandse dans. Zo versterken we de intrinsieke waarde van dans en ook haar betekenis voor mensen en gemeenschappen in een veranderende wereld.

De Raad van Toezicht kijkt met waardering terug op 2025, een jaar waarin de directie is uitgebreid met Claudia Laenen en Lobke Nabuurs, naast Ronald Wintjens, als bewuste stap richting een toekomstbestendige organisatie. Deze uitbreiding stond in het teken van het borgen van continuïteit én het zorgvuldig toewerken naar een tweehoofdige directie per 2026. Daarmee wordt een basis gelegd voor duurzame leiding, en ook voor een verdere versterking van de artistieke en organisatorische slagkracht van de Nederlandse Dansdagen.

In dit overgangsjaar heeft de Raad intensief samengewerkt met de gezamenlijke directie. De aangescherpte visie begint zich zichtbaar te vertalen in programmering, organisatie en positionering van het festival. Tegelijkertijd is gewerkt aan de verdere professionalisering van de organisatie en het verstevigen van strategische relaties, waaronder een duidelijk versterkte verbinding met de Gemeente Maastricht.

De Raad heeft in 2025 regelmatig vergaderd over de artistieke ontwikkeling, de organisatorische inrichting, de financiële positie en de koers richting 2026 en verder. Daarbij is nadrukkelijk aandacht besteed aan governance, risicobeheersing, fair practice en sociale veiligheid. Deze laatste twee thema's hebben gedurende het jaar extra aandacht gevraagd en blijft ook in de komende periode een structureel onderdeel van het beleid en het toezicht.

Het afgelopen jaar stond bovendien in het teken van een veranderende maatschappelijke en geopolitieke context, die steeds nadrukkelijker doorwerkt in de culturele sector en de keuzes die daarin worden gemaakt. De Nederlandse Dansdagen verhouden zich actief tot deze actualiteit, wat vraagt om zorgvuldige afwegingen en soms ook het omgaan met verschillende perspectieven en reacties. De Raad en directie voeren hierover een doorlopend gesprek en werken aan een duidelijke positionering van het festival, met oog voor zijn rol binnen een samenleving waarin democratische waarden niet vanzelfsprekend zijn.

In een jaar van transitie is het des te betekenisvoller dat het festival opnieuw op hoog niveau is gerealiseerd. De Raad spreekt haar grote waardering uit voor de organisatie, die met een compact en toegewijd team een programma van hoge kwaliteit weet neer te zetten en daarmee een brede impact genereert binnen de danssector en daarbuiten. Deze combinatie van inhoudelijke kracht en organisatorische wendbaarheid vormt een solide basis voor de toekomst.

De Raad complimenteert de directie en het team met hun toewijding, professionaliteit en veerkracht in een jaar waarin gelijktijdig werd gerealiseerd én gebouwd. Tot slot spreekt de Raad haar dank uit aan alle medewerkers, makers, partners en vrijwilligers die zich met grote betrokkenheid hebben ingezet voor de Nederlandse Dansdagen. De Raad kijkt met vertrouwen uit naar de verdere ontwikkeling van ND als verbindende en richtinggevende kracht binnen de Nederlandse danssector.

Namens de Raad van Toezicht van Stichting Nederlandse Dansdagen;
Mavis Carrilho (voorzitter), Ahmed Marcouch (vicevoorzitter), Ted Brandsen, Myrthe van Opstal, Sandra Holtjer, Rob van Steen en Josje van Dongen.

2025 was voor de Nederlandse Dansdagen een jaar van verandering en heroriëntatie. Het afscheid van een bestaande directie en het aantreden van een nieuwe directie bracht niet alleen nieuwe energie, maar ook de nodige complexiteit met zich mee. Een organisatie verandert niet in één jaar. We zijn samen zoekend geweest naar nieuwe structuren, een gedeelde visie en manieren van werken die passen bij de koers die we voor ogen hebben. Dat proces is nog gaande en levert hele bijzondere momenten en gesprekken op. Het vraagt tijd, vertrouwen en aandacht.

Tegelijkertijd stond er in 2025 een festival dat in volle kracht kon plaatsvinden. Met inhoudelijke zwaartepunten rond dans, gezondheid & inclusie en dans & protest werd zichtbaar hoe dans zich verhoudt tot de wereld om ons heen. In theaters, in de stad en online mochten we makers, dansers, publiek en professionals ontmoeten en met elkaar verbinden – er hing een goede en positieve sfeer. Een bijzonder moment was de eerste regio-editie van de Dansdagen in Enschede, waar we met het hele team aanwezig waren en samen ervoeren hoe ND ook buiten Maastricht als landelijk festival van grote waarde kan zijn voor dans in het algemeen.

Achter de schermen hebben we ervaren dat werkdruk hardnekkig is en vraagt om een cultuurverandering. We zijn een kleine organisatie met nog geen 7fte en met een grote ambitie. We zijn ons ervan bewust dat dit aandacht vraagt. Vanuit vertrouwen en openheid bouwen we hier stap voor stap aan.

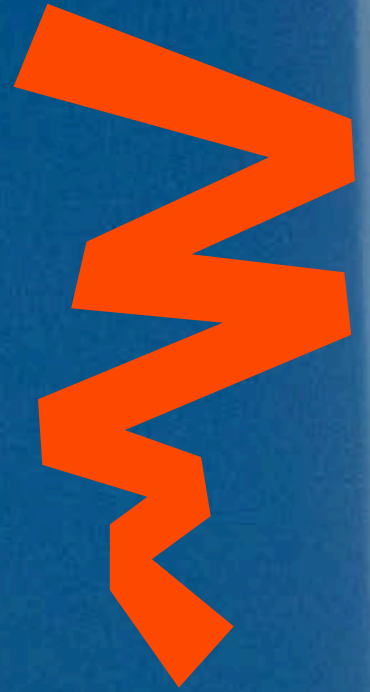
We zijn trots op wat in 2025 is gerealiseerd, dankbaar voor het team dat deze beweging mogelijk maakt, en voor de makers, partners, fondsen, vrijwilligers en het publiek die ND blijven dragen. Met nieuwsgierigheid en toewijding zetten we dit gezamenlijke proces voort.

Namens directie;

Claudia Laenen, Lobke Nabuurs

Kernteam;

Gemma Willems, Judith Wullems, Martijn Schipper, Anne Smeets, Johanna Korgel, Stacz Wilhelm, Mascha Tielemans, Axelle Gulikers – De Rore, Maxime Dohmen en Morgana Braga

2. Inhoudelijk verslag

AFSCHEID

De 28e editie van de Nederlandse Dansdagen stond in het teken van afscheid nemen, maar ook van new beginnings. Van tevoren was immers bekend dat Ronald Wintjens na tien edities zou terugtreden om het estafettestokje over te geven aan Claudia Laenen en Lobke Nabuurs. Het was duidelijk dat dit afscheid niet ongemerkt voorbij zou gaan en ook zijn weerslag op de programmering zou krijgen. Op een heel directe manier kreeg het eerbetoon zijn beslag in een verrassingsvoorstelling als opening van het Meesterwerken programma. Wintjens' eerste aanstelling als danser was als stagiair bij Conny Janssen Danst, en de choreografe was bereid om speciaal voor deze gelegenheid een duet uit deze periode in te studeren. Tevens ontving Wintjens op deze avond uit handen van de burgemeester het Teken van Verdienste van de stad Maastricht voor zijn jarenlange betrokkenheid en inzet voor de Nederlandse Dansdagen en SALLY Dansgezelschap Maastricht.

"De heer Wintjens heeft laten zien hoe kunst en cultuur kunnen verbinden, verrijken en versterken. Hij bracht dans naar het publiek, de stad en de wijken", zei burgemeester Wim Hillenaar in zijn toespraak.

Maar het eerbetoon was ook meer impliciet aanwezig, in de manier en mate waarop de beleidsmatige accenten die Wintjens tijdens zijn tijd bij de Nederlandse Dansdagen heeft gezet in het festivalprogramma waren verwerkt:

- Dat het om de Nederlandse dans in zijn volle breedte gaat.
- Dat deze volle breedte vraagt om een sectorbrede en proactieve belangenbehartiging.
- Dat het uitreiken van prijzen en het uitspreken van erkenning belangrijk zijn voor voor de ontvangers, maar ook voor de sector als geheel.
- Dat de worteling in de stad Maastricht en de provincie Limburg voor het festival belangrijk is.
- Dat jeugddans geen ondergeschoven kindje mag zijn.
- Dat de zorg om erfgoed een gedeelde zorg van de sector moet zijn.
- Dat dansonderzoek van grote waarde is en beter zichtbaar moet worden gemaakt.

Het thema afscheid kwam ook terug in het eerbetoon aan de dit jaar overleden Krisztina de Châtel tijdens het Gala van de Nederlandse Dansdagen. Speciaal voor het Gala werd door SALLY de solo Juk ingestudeerd, die De Châtel in 2016 had gemaakt voor het jubileum van SALLY en die nooit buiten Maastricht is uitgevoerd. Het voelde voor alle aanwezigen als een hommage in stijl.

Hoe belangrijk ook, het element van afscheid speelde met name onder de oppervlakte een rol. Naar buiten toe werden in de festivalprogrammering twee andere focuspunten geprofileerd die richtinggevend zijn voor de nieuwe fase van de Nederlandse Dansdagen.

FOCUSPUNT DANS, GEZONDHEID EN INCLUSIE

Het eerste focuspunt richtte zich op de relatie tussen de begrippen Dans, Gezondheid en Inclusie. Op dit vlak, of beter gezegd: op deze meervoudige vlakken, zijn in de afgelopen jaren enorme vorderingen gemaakt. De positieve impact van dans en beweging op gezondheid en welzijn is wetenschappelijk onomstreden en wordt op allerlei gebieden verder onderzocht. Tegelijkertijd worden er overal nieuwe toepassingen geïnitieerd, voor steeds nieuwe doelgroepen. Hoewel Gezondheid en Inclusie verschillende concepten zijn, bestaan er zoveel interacties en raakvlakken dat het goed leek om de beide begrippen

in het focuspunt te clusteren. Waar het ons met name om ging is dat het aantal initiatieven inmiddels zo groot is en nog versnipperd, dat vrijwel niemand meer het overzicht heeft, laat staan dat het potentieel aan samenwerking wordt benut.

Door de driehoek Dans, Gezondheid en Inclusie als focuspunt te nemen wilde de Nederlandse Dansdagen een aanzet geven om de veelheid aan initiatieven te inventariseren, zodat de volle breedte ervan kan worden benut. Deze breedte kan dan als uitgangspunt worden genomen voor het coördineren en afstemmen van activiteiten, maar ook voor de belangenbehartiging tegenover de overheid en fondsen. Ook hierbij werd de aanjagende rol van ND zichtbaar.

Gegeven het feit dat het "slechts" een focuspunt betrof, was het duidelijk dat alle onderwerpen slechts oppervlakkig aan bod zouden kunnen komen. Elke andere claim zou naïef zijn. Het ging de Nederlandse Dansdagen echter vooral om het voelbaar maken van de gezamenlijkheid achter alle afzonderlijke initiatieven, om het bij elkaar brengen van kunst, zorg en wetenschap, en om het faciliteren van persoonlijke ontmoetingen die aan de basis staan van nieuwe samenwerkingen. Dans die verbinding tot stand brengt, ook op dit niveau. Om dit verbindende effect te borgen, werd Cathy Hassels Mönning, de oprichter van True Blue – Creative Healthcare Communications gecontracteerd, die een uitgebreid netwerk heeft in zowel de kunst- als de zorgcommunities. Haar werd gevraagd om als een ter zake kundige matchmaker actief mensen met elkaar in contact te brengen en achteraf te reflecteren op de werking van het zwaartepunt en de belangrijkste ontwikkelpunten.

[Lees het verslag van Cathy Hassels Mönning in bijlage 3.](#)

Uit de persoonlijke verhalen en reacties in het verslag blijkt hoe dans een directe positieve impact heeft op het fysieke, mentale en sociale welzijn van uiteenlopende doelgroepen: van jongeren met kanker tot bewoners van zorginstellingen en mensen met Parkinson. Publiek, zorgprofessionals en makers benadrukten dat dans niet alleen kunst is, maar ook een vorm van zorg, verbinding en levenskwaliteit.

Wetenschappelijke inzichten onderstrepen dit beeld:

dans verbetert balans, geheugen, mobiliteit, stemming en zelfvertrouwen, vermindert gevoelens van depressie en eenzaamheid, vertraagt ziekteprocessen en versterkt het immuunsysteem. Maar juist de verhalen uit de praktijk - zoals deelnemers die weer rechter gingen zitten, minder pijn voelden of opnieuw verbinding ervoeren - gaven deze kennis een menselijke, tastbare dimensie.

Het programma riep bovendien op tot structurele samenwerking tussen kunst, zorg, wetenschap en beleid. Veel betrokkenen zien de Nederlandse Dansdagen als logische landelijke aanjager om dit thema duurzaam te blijven agenderen - via programmering, onderzoek, bijeenkomsten en sectorbrede verbinding. Het is waardevol om te zien dat de Nederlandse Dansdagen een katalyserende rol

kan spelen in het verder brengen van urgente en maatschappelijk relevante thema's. De komende periode onderzoeken we hoe we deze beweging duurzaam kunnen voortzetten en welke rol wij daarin structureel kunnen vervullen, samen met onze partners in kunst, zorg en onderzoek.

Het focuspunt groeide uit tot een unieke afwisseling van voorstellingen, filmvertoningen, ronde tafels, lezingen, symposia en workshops, die voor velen de ogen opende voor de bestaande pluriformiteit op dit gebied, en wat misschien nog belangrijker is: voor het enorme potentieel aan mogelijkheden dat in deze pluriformiteit besloten ligt.

Iris Peters schreef namens Theaterkrant een verslag: <https://www.theaterkrant.nl/nieuws/programma-rond-dans-gezondheid-presenteert-dans-als-het-beste-medicijn/>

Ronde tafels en lezingen

Voor de organisatie werd samengewerkt met een groot aantal partners, die in het geval van de ronde tafels soms ook de primaire initiatiefnemers waren. In totaal vonden er tijdens het festival vijf ronde tafels plaats binnen het zwaartepunt Dans, Gezondheid en Inclusie. Dit waren de thema's:

1. Dans en gezondheid, in samenwerking met de Nederlandse Vereniging voor Dans- en Bewegingstherapie (NVDBT)
2. Inclusieve talentontwikkeling, in samenwerking met PodiumINC
3. Dansmedische zorg, in samenwerking met Dansmedisch Netwerk Nederland
4. Dansen met Parkinson
5. The Sound of Movement (over dans voor en door doven en slechthorenden), in samenwerking met Theater met Tolk

Binnen de programmering waren de ronde tafels expliciet gedacht als expertmeetings, waar in een kleiner verband van 15 tot 30 mensen over het onderwerp werd gesproken. Daarnaast waren door de Nederlandse Dansdagen een drietal lezingen geïnitieerd waarin sleutelfiguren op het gebied van Dans en Gezondheid de thematiek toegankelijk maakten voor een breder publiek, dat niet over voorkennis hoeft te beschikken. Deze lezingen waren:

1. [De kracht van dans](#), over dans en gezondheid, door Janine Stubbe, Hoogleraar en lector Arts & Wellbeing aan Codarts en Erasmus Universiteit Rotterdam
2. [Optimizing dance performance](#), door Duncan Meuffels, orthopedisch chirurg aan het Erasmus Medisch Centrum
3. [Dansen als bevrijding](#), door Tineke Abma, hoogleraar Kunst en Zorg aan de Erasmus Universiteit, directeur Leyden Academy on Vitality & Ageing

Zowel bij de lezingen als de ronde tafels werd de lezers en gespreksleiders gevraagd om toe te werken naar concrete aanbevelingen of de integratie van deze activiteit in een langer lopend traject. De ronde tafel van de NVDBT maakte deel uit van hun symposium op de eerste twee dagen van het festival, dat verder uit specialistische workshops bestond. De ronde tafels van PodiumINC en het Dansmedisch Netwerk Nederland zijn deel van meerjarige trajecten. De lezingen van Stubbe en Meuffels werden ingezet als keynotes voor respectievelijk de ronde tafel van de NVDBT en het Dansmedisch Netwerk.

Om de impact van de ronde tafels en lezingen te vergroten en tot de gewenste accumulatie van inzichten te komen, investeerde de Nederlandse Dansdagen in de documentatie van deze activiteiten. Er zijn professionele videoregistraties van de lezingen, zodat zij naar believen een tweede leven online kunnen hebben. Voor de verslaglegging van de ronde tafels werd de publiciste Iris Peters aangetrokken, die zich net als Cathy Hassels Mönning heeft toegelegd op de interactie van kunst, zorg en welzijn en met haar een optimale verdeling van de documentatiewerkzaamheden kon afstemmen.

Voorstellingen en filmprogramma's

Het focuspunt omvatte een zevental voorstellingen en twee filmprogramma's:

- De lezing van Tineke Abma werd aan de voor- en achterzijde omzoomd door de voorstelling *Corpus Clara*, waarvoor jonge vrouwen met een kankerdiagnose participeerden in een creatieproces dat door de voormalige Scapino dansers Annemarie Labinjo en Bryndis Brynjolfsdottir begeleid werd. Het is de eerste activiteit van hun nieuwe stichting R.A.A.F. danst.
- Een speciale double-bill combineerde de première van *Deze momenten draag ik in mijn lijf*, een voorstelling binnen het Europese project *Moving Kinship* van de choreografen en danstherapeuten Beatrice Allegranti en Job Cornelissen, met de voorstelling *Truth=Dare* van Marc Vlemmix Dance. Een dag eerder ontving Marc Vlemmix uit handen van de wethouder Cultuur van Maastricht, Frans Bastiaens, de Innovatieprijs Nederlandse Dansdagen Maastricht, wat betekent dat hij in 2026 in het festival zal terugkeren.
- *That One Thing* van Rutkay Özpınar en Barbara D'Agostino ging tijdens het festival in première. De solo was op maat gemaakt voor haar veranderde lichamelijke nadat ze van leukemie is hersteld.
- Tijdens het programma *Meesterwerken* presenteerde Introdans Adriaan Luteijns *lungo*, met daarin een prachtig duet van de gastdansers Eva Eikhout en Joseph Tebandeke dat ook afzonderlijk op het Gala werd gedanst.
- Remy Tilburg en zijn nieuwe IID Company waren uitgenodigd met hun productie *Hear me*, waarin voorbeeldig veel creativiteit en inspanning is gestoken in het toegankelijk maken van de voorstelling. Zo waren er speciale vesten beschikbaar waardoor doven en slechthorenden de muziek van de voorstelling konden voelen, was de choreografie waar nodig aangepast, en was er een nagesprek met gebarentolk.
- Marika Meoli danste het duet *De omarming* dat ze samen met Joost Vrouwenraets speciaal had gemaakt om in de informele setting van verpleeghuizen en andere zorginstellingen op te voeren. Het duet wordt zowel uitgevoerd tijdens de lezing van Janine Stubbe, als in een multiple-bill programma met Limburgse makers. Meoli droeg ook aan het zwaartepunt bij met de tangoworkshop *Tango para todos*, die ze samen met *Tango Por Todos* (mogelijk gemaakt door Gemeente Roermond) speciaal ontwikkeld heeft voor mensen met Parkinson en die inmiddels overal gevraagd is.
- *Jordy Dik*, genomineerd voor de *Innovatieprijs Nederlandse Dansdagen Maastricht*, rondde in het afgelopen seizoen een bijzonder project af. Met zijn inclusieve gezelschap *Dik Danstheater* werkte hij samen met het Londense jongeregezelschap van sterchoreograaf Hofesch Schechter aan de dansfilm *A Bird named Mansour*. Deze film en de documentaire

over het maakproces Muses werden in het festivalprogramma opgenomen, met een inleiding door de enthousiasmerende choreograaf en een nagesprek met zijn dansers.

- In Lumière Cinema werd een compilatieprogramma gepresenteerd dat drie bijzondere films rond dans, gezondheid en inclusie omvatte, alle drie met een documentair karakter. Blijf dansen in je hoofd van Studio Oostrum en Stichting Geneeskunst vertelt het verhaal van de professionele danseres Barbara D'Agostini bij wie leukemie werd geconstateerd en hoe dans haar houvast geeft in de omgang met haar ziekte. Bewogen bewegen is de film die Barbara Jonckheer en Nienke Elenbaas in opdracht van de F|Fort Foundation maakte over een dansproject met jonge vrouwen met kanker (de voorloper van Corpus Clara). Mijn goede uur tenslotte is een documentaire van Dido Mirck en Peter Franken van Danspark over de wekelijkse dansles die voor een groep mensen met Parkinson een terugkerend hoogtepunt vormt. Alle drie de films werden op deze bijzondere avond door de makers en opdrachtgevers zelf ingeleid. Nadien werden ze opgenomen in de online programmering die gedurende de hele festivalperiode beschikbaar bleef.

DANSWEB & ER BEGINT IETS TE SPELEN...

In 2025 vormde dansWEB opnieuw een essentieel onderdeel van de Nederlandse Dansdagen. Binnen dit meerjarige participatieprogramma brachten we ouderen, kinderen uit het speciaal onderwijs, mensen met een beperking en buurtbewoners samen in een traject waarin ontmoeting, creativiteit en toegankelijkheid centraal stonden. Het hoogtepunt was de ontroerende voorstelling Er begint iets te spelen..., ontwikkeld in samenwerking met PRA Muziektheater, waarin deelnemers uit alle doelgroepen samen op het podium stonden en hun eigen verhalen tot leven brachten.

Deze voorstelling belichaamde het zwaartepunt dans, gezondheid & inclusie. Ze toonde hoe dans niet alleen artistieke waarde heeft, maar ook een krachtige bijdrage levert aan het lichamelijk welzijn, de emotionele balans en de sociale verbondenheid van groepen die vaak minder vanzelfsprekend toegang hebben tot kunst en cultuur. Door verschillende doelgroepen als gelijkwaardige makers samen te brengen, creëerde dansWEB een inclusieve ruimte waarin iedereen zich gezien, gehoord en onderdeel van een groter geheel kon voelen.

Een uitgebreide beschrijving van het proces, de doelgroepen en de impact van dansWEB is verderop in dit verslag opgenomen.

FOCUSPUNT DANS EN PROTEST

Een tweede focuspunt werd gevormd door het besef dat de wereld in een staat verkeert die om positionering vraagt, welke deze ook is. Het is niet meer mogelijk om de problemen in de wereld buiten te sluiten, daarvoor zijn de misstanden te groot en te urgent. Voor kunstenaars en kunstinstellingen komt daar de extra verantwoordelijkheid bij dat het naar hun aard geen optie kan zijn om zich met simpele oplossingen voor complexe problemen tevreden te stellen. Maar wat te doen? Met deze vraag ziet zich de hele maatschappij, en dus ook de dans en het hele dansveld geconfronteerd. In

het festival probeerde de Nederlandse Dansdagen de dilemma's die daarbij optreden op verschillende manieren bespreekbaar te maken:

- Het vormde één van de twee gespreksthema's in het [Debat van de Nederlandse Dans](#), met keynote speeches van professor [Gabriele Klein](#), houdster van de Hans van Manen leerstoel aan de Universiteit van Amsterdam, [Marjorie Boston en Maarten van Hintum](#) van het talentontwikkelingshuis Right

about now, en choreografe [Nicole Beutler](#).

- Het keerde terug in de slotvoorstelling Now we are earth van Nicole Beutler, een liefdesverklaring aan de aarde, die in samenwerking met Theater aan het Vrijthof was geprogrammeerd, maar ook in het eerder besproken Hear me van Remy Tilburg, waarbij het uitdrukkelijk gaat om alle mensen die zich in de huidige samenleving niet gehoord voelen.
- Naast haar keynote speech verzorgde professor Gabriele Klein ook een [lezing](#) waarin ze inging op haar al meer dan 15 jaar omvattende onderzoek naar de relatie tussen dans en protest.
- Door een compilatieprogramma in Lumière Cinema, waarbij in samenwerking met Cinedans zeven dansfilms waren geselecteerd die een vorm van dansend protest bevatten: van meer abstracte vormen zoals in Frank Terniers Riot, Merel Severs To be present but sometimes forgotten en Emma-Lee Amponsah's Black Ibis, tot de mini-documentaires Naja's mooiste dans van Jan Beddegenoodts en Dansend Teheran van Shores Kalantari. Het programma werd ingeleid door Bart van den Boom van Stichting ViewMaster, de curator van de videotentoonstelling Protest!
- De tentoonstelling Protest! met 24 indrukwekkende video-installaties was ten tijde van het festival geopend en gesitueerd in het voormalige Stercollege, op een steenworp afstand van

het Theater aan het Vrijthof. Het publiek van het festival werd actief op de tentoonstelling geattendeerd en op vertoon van een ticket van een van de voorstellingen ontving men een korting op de tentoonstelling.

- Op de laatste dag van het festival werd deze samenwerking nog geïntensiveerd. De studenten van de Canadese dansopleiding Arts Umbrella die het hele festival hadden meegemaakt, kregen in de ochtend een rondleiding door Bart van den Boom, waarna zij de rest van de dag choreografische interventies voorbereidden die ze aan het eind van de dag in de tentoonstelling, in interactie met de video-installaties uitvoerden.

PROGRAMMEREN IS BALANCEREN

Het definiëren van twee focuspunten betekende zeker niet dat het hele festival hieraan opgehangen werd. Zoals altijd kenmerkte de programmering van het festival zich door een balans tussen voor het publiek herkenbare en toegankelijke formats, verrassende voorstellingen, die ook de doorgewinterde danskijkers op het verkeerde been zetten, en een uitgebreide stadsprogrammering.

SUCCESSVOLLE FORMATS

- Het door Anna Drijver gepresenteerde **Nederlandse Dansdagen** Gala met zijn vele prijsuitreikingen: naast de *Zwanen en Jonge Zwanen*, waarmee de VSCD de meest indrukwekkende producties en prestaties van het jaar onderscheidde, was er dit jaar ook een Gouden Zwaan voor bijzondere verdiensten voor de Nederlandse dans, die toekwam aan Guy Weizman en Roni Haver. De *Innovatieprijs Nederlandse Dansdagen Maastricht* ging naar Marc Vlemmix, en postuum vergaf Krisztina de Châtel de prijs die haar naam draagt aan de radicaal eigenzinnige Courtney May Robertson.
- De optredens tijdens het Gala waren het eerdergenoemde Juk van Krisztina de Châtel, het duet uit *lungo* van Adriaan Luteijn/Introdans en de solo *De stervende Zwaan* door Olga Smirnova. Het Nationale Ballet presenteerde ook Hans van Manens *Trois Gnessiniènes*. De nieuwe artistieke leider van AYA Danstheater, Ryan Djojokarso, presenteerde zich met een fragment uit de jeugdvoorstelling *LOEV*. Van Marco Gerris, de Zwaan-winnaar van vorig jaar, was een fragment uit *Het Barre land* te zien, een coproductie van ISH Dance Collective en Amsterdam Sinfonietta. En de avond werd afgesloten door de Zwaan winnaar van vorig jaar, Connor Schumacher, met een fragment uit het bekroonde *Raging Against Various Elements*. De volledige voorstelling zou tijdens het festival nog tweemaal in Opera Zuid te zien zijn.
- Het programma *Meesterwerken* waarin de grotere gezelschappen de avond delen, met alle

gegarandeerde kwaliteit van dien. Dit jaar was Introdans met twee stukken vertegenwoordigd: de volledige versie van Adriaan Luteijns inclusieve *lungo* en *de Canto Ostinato* van de Amerikaanse choreografe Lucinda Childs. Het Nationale Ballet bracht *Deja-vu* van Hans van Manen en het Scapino Ballet introduceerde zijn nieuwe artistiek leider Nanine Linning met een fragment uit haar voorstelling *Anima Obscura* én een interview door presentator Splinter Chabot. Hij was het ook die de makers van Podium Dans, Manon Lichtveld en Bas Westerhof, in het zonnetje mocht zetten. Deze onvolprezen serie videoportretten van de choreografen die de Nederlandse dans een gezicht geven bereikt dit jaar de mijlpaal van 100 afleveringen. De avond werd afgesloten met een fragment uit de voorstelling *Oasis* van Denden Karadeniz en zijn urban contemporary gezelschap Zero Dance Theater, die door de Volkskrant werd genoemd als beste voorstelling van het seizoen.

- De experimental hiphop battle **Open Your Mind X The Notorious** IBE X ND. Met zijn formule van steeds langere improvisaties is het inmiddels een vaste waarde op de internationale hiphopagenda geworden. De Danstent op het Vrijthof blijkt voor het evenement de perfecte ambiance. Steevast uitverkocht en zelfs de voorronden worden drukbezocht. Ieder jaar dienen zich nieuwe talenten aan, maar de winnaar was voor de tweede keer in rij Maxim Kuznetsov aka Dope Dog.

- Met het in coronatijd ontstane project *Virtual Residencies* stelt de Nederlandse Dansdagen jonge makers in staat onderzoeksprojecten te doen op het gebied van digitale media en online presentaties. De makers worden aangedragen en geproduceerd door de toonaangevende talentontwikkelaars. Dit jaar waren de makers Skypunch Collective (Celine Werkhoven en Anna Zukirchen) voor Dans Brabant, James Parnell voor Korzo, en Yoko Haveman voor Dansateliers.
- Talentontwikkeling staat ook centraal bij het project *DANSLOKAAL*, waarvoor Conny Janssen Danst samenwerkt met Dansateliers en Korzo. Het project beleefde zijn 13e editie en gaat per traditie op de Nederlandse Dansdagen in première. De makers waren Andrea

Constanzo Martini, Faizah Grootens en Sheree Lenting.

- Tijdens de Nederlandse Dansdagen 2025 presenteerden we met trots Kairos, de jubileumexpositie van fotograaf Sjoerd Derine. In deze tentoonstelling toont Derine niet alleen dans, maar vangt hij de essentie ervan: het precieze, onherhaalbare moment waarin beweging, emotie en intentie samenvallen. Zijn foto's vormen ontmoetingen op zich — een spel van timing, aandacht en intuïtie. Voor velen uit het veld fungeerde de expositie als een herkenningspunt vol herinneringen aan voorstellingen, makers en momenten die het danslandschap mede hebben gevormd. Tegelijkertijd sprak Kairos een breed publiek aan dankzij de rijkdom, diversiteit en artistieke gelaagdheid van het werk. De tentoonstelling werd een uitnodiging om stil te staan, te kijken en het juiste moment te herkennen — precies

zoals Derine het de afgelopen tien jaar telkens wist te vangen.

DANSPRIJZEN 2025	GENOMINEERDEN	WINNAAR
Zwaan meest indrukwekkende dansprestatie	Rafael Belinha voor zijn rol in GOATS (Sarah Baltzinger & Isaiah Wilson/ Scapino Ballet Rotterdam en RIDCC In co-productie met Theater Bielefeld en Les Théâtres de la Ville de Luxembourg) Evelien Jansen voor haar rol in Tender Resistance (Faizah Grootens/ Korzo) Dansers NDT 1 & S-E-D voor <i>Into the Hairy</i> (Nederlands Dans Theater en Sharon Eyal Dance)	Dansers NDT 1 & S-E-D voor <i>Into the Hairy</i> (Nederlands Dans Theater en Sharon Eyal Dance)
Zwaan meest indrukwekkende dansproductie	Ties Unseen van Christos Papadopoulos (NDT 1) <i>Raging Against Various Elements</i> van Connor Schumacher (ARK/Connor Schumacher) <i>JAH!</i> van Dalton Jansen (Blackbirds en Theater Rotterdam in co-productie met De Coproducers & Summer Dance Forever)	<i>Raging Against Various Elements</i> van Connor Schumacher (ARK/Connor Schumacher)
Jonge Zwaan meest indrukwekkende jeugdansprestatie	Sam Corver voor zijn rol in LOEV (8+) (Ryan Djojokarso/Danstheater AYA In co-productie met Maat Saxophone Quartet). Jillis Roshanali voor zijn rol in De Notenkraaker (6-106 jaar) (Jeroen Verbruggen/ Introdans) Amber Veltman voor haar rol in Terecht (12+) (Maarten Smit i.s.m. Davey Bakker/Wabi Sabi Theater i.s.m. Het Houten Huis, Stichting Herstel en Terugkeer)	Jillis Roshanali voor zijn rol in De Notenkraaker (6-106 jaar) (Jeroen Verbruggen/ Introdans)
Jonge Zwaan meest indrukwekkende dansproductie	<i>Bout! (6+)</i> van Andreas Denk (plan d-) <i>Klein, klein vogeltje (4+)</i> van Giorgio Costa (Lloydscompany) <i>Terecht (12+)</i> van Maarten Smit i.s.m. Davey Bakker (Wabi Sabi Theater i.s.m. Het Houten Huis, Stichting Herstel en Terugkeer)	<i>Terecht (12+)</i> van Maarten Smit i.s.m. Davey Bakker (Wabi Sabi Theater i.s.m. Het Houten Huis, Stichting Herstel en Terugkeer)
Gouden Zwaan		Guy Weizman en Roni Haver van Club Guy & Roni / NITE
Innovatieprijs Nederlandse Dansdagen Maastricht	Jordy Dik Marc Vlemmix Sharon Wesseling	Marc Vlemmix
De Châtel Award		Courtney May Robertson

VERRASSINGEN

Succesformule of niet, in de podiumkunsten zullen premières altijd tot de onvoorspelbare publiekservaringen gerekend blijven worden. Dit jaar waren er opmerkelijk veel premières. De zes binnen de *Virtual Residencies en DANSLOKAAL* zijn al genoemd. De meest prominente première was ongetwijfeld *Play* van Ann Van den Broek, maar veel belangstelling ging ook uit naar *EMO* van Anne Suurendonk, de winnares van de *Innovatieprijs Nederlandse Dansdagen Maastricht in 2024*. Bij het zwaartepunt *Dans en Gezondheid*

waren er premières van *That One Thing* van Rutkay Özpınar en Barbara D'Agostino, *Corpus Clara* van Annemarie Labinjo en Bryndis Brynjólfssdóttir, en *Deze momenten draag ik in mijn lijf* van Job Cornelissen en Beatrice Allegranti. De tweevoudig finaliste in de *Open Your Mind battle* Polina Skarga maakte samen met de tweevoudige *Open Your Mind* winnaar Maxim Kuznetsov een verrassend choreografiedebuut met *The End*, dat nog tijdens de *Dansdagen* voor een festival in Beijing werd uitgenodigd.

The End maakte deel uit van een triple-bill in de tot Danskerk omgedoopte Sint Janskerk, onder de programmatische titel *Dutch Mavericks*. Hiermee vestigde de Nederlandse *Dansdagen* de aandacht op een speciale categorie makers, die in staat zijn volledig vrij en onconventioneel te denken. Liam McCall presenteerde het duet *pparallell* dat hij had gemaakt voor een danser van ISH en een danser van het Junior Ballet van Het Nationale Ballet. En Courtney May Robertson, kersverse winnares van de *De Châtel Award*, bracht een volstrekt eigenzinnige hommage aan Krisztina De Châtel.

De Danskerk blijkt sowieso de plek voor verrassingen. De monumentale, maar toch intieme ruimte vormt het sfeervolle decor voor voorstellingen die van alle opsmuk zijn ontdaan. Bij een triple-bill met voorstellingen van Limburgse bodem, die onder de vlag van het *Dans: Right Now!* netwerk wordt gepresenteerd oogsten Zoë Greten en Bo Jacobs veel lof met een verlengde versie van hun *Unveiled Echoes*. Marika Meoli en Patrizio Bucci dansen het duet *De omarming* en Shurick Jantje tekende voor het dansaandeel in het multidisciplinaire samenwerkingsproject *Clash Lab*.

Een derde triple-bill krijgt als titel *Dansen over grenzen mee*. Hierin wordt stilgestaan bij de jubileumeditie van de *Flamenco Biënnale* via een eenmalige work-in-progress voorstelling van danseres Claudia Karapanou en Tatiana Koleeva, een van de beste marimbaspelers in de wereld. Het in Nederland gevestigde gezelschap *Ukrainian International Ballet* ondersteunt Oekraïense dansers en choreografen in de diaspora. De Limburgse topchoreograaf Marne van Opstal maakte voor het gezelschap het duet *Present*, dat in de Danskerk wordt gedanst door de choreograaf Vladyslav Detiuchenko en Vladyslava Kovalenko, een van de artistiek leiders van het gezelschap. Het derde deel van het programma is een triple-bill in zichzelf: de Turks-Nederlandse choreograaf Rutkay Özpınar verbindt de solo *Aphorism* met de buikdanssolo *His*, voorafgegaan door de solo *That One Thing* die hij maakte voor Barbara D'Agostino.

STADSPROGRAMMERING

Met het Theater aan het Vrijthof, de Danskerk en de Danstent is het Vrijthof tijdens het festival zonder enige twijfel hét dansplein van Nederland. De Danstent ontpopt zich hierbij als een waar stadspodium, waar duizenden Maastrichtenaren nieuwsgierig een kijkje komen nemen en zo van de ene dansverrassing in de andere vallen. Nadat vorig jaar was geëxperimenteerd met het verlengen van de huurperiode van de tent tot de volle duur van het festival, werd dit jaar de slag gemaakt naar de intensivering van het gebruik ervan. Doel was om zoveel mogelijk Maastrichtse dansorganisaties een plek te geven, zodat een zo groot mogelijke diversiteit aan publiek en dansstijlen kon worden bereikt.

Op deze manier was er ruimte voor Ruby Pure Latin (salsa, bachata), DJ Wing Mok en DJ El Rey (funk), SALLY Maastricht (moderne dans, schoolvoorstelling), DJ Marvin (kinderdisco), Tango Maastricht, L'Okapi Foundation (moderne dans en ecstatic dancing), Dansen in het Park, Maastrichtse Country Dancers en Line Dancers Lanaken (linedancing), en Swing Out Maastricht (lindy hop). Bijzonder was de middag die was gereserveerd voor Refugee Project Maastricht. Vooraf was het de vraag of de uitnodiging die in diverse AZC's was verspreid genoeg nieuwsgierigheid zou wekken. Dit bleek het geval. Onder de bezielende leiding van choreograaf Rutkay Özpınar gaf een zeer gemixte groep bezoekers zich over aan het plezier van Turkse, Syrische, Irakese en Iranese kringdansen.

Verbonden hieraan waren er workshops in salsa, tango, lindyhop, Turkse kringdansen (door Rutkay Özpınar), flamenco (door Yorinde Cielen), voor kinderen (door Ona Leupe), en voor de leerlingen van een Belgische balletschool (door Zoë Greten).

Maar de stadsprogrammering vond ook buiten de Danstent zijn beslag. Dit jaar werd het Open Podium voor het eerst vanuit de Danstent naar het grote podium van de Papyruszaal in Theater aan het Vrijthof verlegd. Voor de performers was het een prachtige upgrade, en dat gold ook voor het publiek, dat nu het hele programma kon zien, wat in de Danstent niet het geval was. Backstage maakte het de logistiek om 10 dansscholen in een vloeiende opeenvolging te laten optreden aanzienlijk eenvoudiger.

ND PRO

Met ND PRO vervult de Nederlandse Dansdagen zijn rol als landelijke ontmoetingsplek en inhoudelijk kompas voor het dansveld. Onder deze noemer bundelen we alle activiteiten voor professionals: van het Debat, ronde tafels en lezingen tot ontmoetingsmomenten en hoogwaardige kennisdeling. ND PRO is daarmee een essentieel onderdeel van het festival, waar dansers, makers, programmeurs, onderzoekers, beleidsmakers, marketeers en producenten elkaar vinden, inspireren en gezamenlijk richting geven aan de toekomst van de dans.

In 2025 lag binnen ND PRO een sterke nadruk op *het festivalfocuspunt dans, gezondheid & inclusie*. Door het organiseren van goedbezochte gesprekken, panels en sectorbrede bijeenkomsten creëerde ND ruimte voor urgente thema's, het delen van praktijkkennis en het verdiepen van inhoudelijke perspectieven. De ronde tafels en lezingen werden zeer gewaardeerd vanwege hun open karakter en de directe uitwisseling tussen makers, instellingen en publiek .

Een belangrijk hoogtepunt was de hernieuwde [Staat van de Dans](#) (in samenwerking met Theaterkrant), een journalistieke reflectie op het seizoen door Annette Embrechts, die in haar prikkelende rede waarschuwde voor verstarring binnen het veld en pleitte voor meer nieuwsgierigheid, experiment, toegankelijkheid en diversiteit. Haar oproep resoneerde sterk en vormde een gedeelde basis voor de professionele discussies tijdens het festival.

ND PRO fungeert daarnaast als een krachtig netwerkplatform. De jaarlijkse editie van het Programmeursontbijt groeide in 2025 opnieuw uit tot een succesvol netwerkmoment in het festival. Programmeurs en choreografen gingen met elkaar in gesprek via 32 speeddates – een format dat laagdrempelig en inhoudelijk tegelijk is, en dat bijdraagt aan concrete nieuwe kansen voor makers.

Tijdens dit ontbijt vond ook de presentatie plaats van Leontien Wiering (directeur Amare en voorzitter VSCD), die het concept Third Places toelichtte. Dit idee – theaters als open, maatschappelijk betrokken plekken die actief worden gebruikt door de gemeenschap – bleek een inspirerende eye-opener voor zowel makers als podia. De voorbeelden uit Amare (al meer dan 500 activiteiten per jaar) lieten zien hoe theaters een bredere rol kunnen vervullen binnen stedelijke en culturele ecosystemen.

Samen vormen deze elementen ND PRO tot een programma dat niet alleen kennis en inspiratie biedt, maar ook structureel bijdraagt aan de positie van dans in Nederland. Door ontmoeting, reflectie en professionele verbinding centraal te stellen, versterkt ND de ontwikkeling van het veld en de zichtbaarheid van makers – nu én in de toekomst. ND PRO zal de komende jaren nog meer verdieping en focus krijgen.

ND ONLINE

Ook in 2025 presenteerden we een rijk en gevarieerd online programma dat nauw aansloot bij de inhoudelijke zwaartepunten van het festival. In samenwerking met Cinedans brachten we een brede selectie dansfilms, gekoppeld aan de thema's dans, gezondheid & inclusie en Protest. Daarnaast gingen dit jaar de nieuwe Virtual Residencies van Yoko Haveman (Dansateliers), James Parnell (Korzo), SKYPUNCH COLLECTIVE (Dansbrabant) in première: digitale makersprojecten waarin experiment, proces en onderzoek centraal stonden. Ook konden bezoekers de lezingen en het Debat online terugkijken, waardoor het festival een bredere en blijvende digitale reikwijdte kreeg.

Met bijna 662 inschrijvingen blijft het online programma een waardevolle aanvulling op het live festival. Tegelijkertijd onderzoeken we hoe we dit onderdeel in de komende jaren toegankelijker en aantrekkelijker kunnen maken voor een groter en diverser publiek. Een deel van het online aanbod blijft na afloop van het festival beschikbaar via de [website](#) van de Nederlandse Dansdagen en is online het [dansMuseum](#) te bezoeken, zodat bezoekers ook buiten het festivalmoment kunnen blijven kijken, ontdekken en verdiepen.

INTERNATIONALISERING

Aan de andere kant van het spectrum opent de Nederlandse Dansdagen de horizon voor een internationaal perspectief op de Nederlandse dans. Deels gebeurt dit in de vorm van het hosten van internationale bezoekers, of dit nu de programmeurs zijn van festivals en theaters in Beijing, Hamburg, Düsseldorf en Lille, of de cultureel attachés van de Nederlandse ambassades in New York, Beijing en Berlijn. Voor hen worden gepersonaliseerde routes door het festival gemaakt, waardoor zij voorstellingen zien en ontmoetingen hebben die voor hen bijzonder relevant zijn.

Een andere invulling van het begrip internationalisering is dat op de zondagmiddag een programma wordt getoond met werk dat Nederlandse choreografen in het buitenland maken, en dat daardoor voor het Nederlandse publiek en dansveld onzichtbaar blijft. Dit jaar ging het om de in Vancouver gevestigde dansopleiding Arts Umbrella, dat zich in de loop der jaren heeft ontwikkeld tot een opmerkelijke broedplaats voor topdansers die in de hele wereld emplooi vinden. Tussen Arts Umbrella en de Nederlandse dansscene bestaat al jaren een warme verhouding, waardoor vele choreografen die in Nederland actief zijn of waren werk voor de school hebben gemaakt. De kwantiteit en kwaliteit van dit repertoire is ongekend en vormde de basis voor een programma dat eenmalig in Nederland werd uitgevoerd. Hierin liefst 7 choreografieën van Marco Goecke, Crystal Pite, Lukas Timulak, Astrid Boons, Cyril Baldy, Fernando Magadan en Stephen Shropshire.

De aanwezigheid van de 12 Canadese studenten werd benut voor een uiterst intensief uitwisselingsproject dat als model voor toekomstige studentenprojecten kan gelden, zowel internationaal als nationaal. Naast het grote optreden in de Papyruszaal was er nog een optreden voor het jubileum van de Hotelschool in Maastricht. Hier gingen twee repetitiedagen met Astrid Boons en Stephen Shropshire aan vooraf. Het openingsweekend was gevuld met een doorgaande stroom aan voorstellingen, zodat zij zich een gevarieerd beeld van de Nederlandse dans konden vormen. Hierop volgden workshopdagen met de choreografen Guilherme Miotto, Antonin Comestaz en Samir Calixto, kringdansen met Refugee Project Maastricht, en de eerdergenoemde choreografische interventies in de videotentoonstelling Protest!

Voor de studenten was het een onvergetelijke ervaring, wat op zichzelf al van waarde is. De doorlopende contactmomenten zorgden echter ook voor een effect dat als zodanig niet voorzien was. Door de verwondering en het enthousiasme van de Canadese gasten over wat zij ontdekten over de Nederlandse dans, werd het publiek als het ware een spiegel voorgehouden waarin duidelijk werd wat deze dans zo bijzonder maakt. Omdat het Arts Umbrella gemodereerd werd en er interviews waren met artistiek leider Artemis Gordon, choreograaf Lukas Timulak en diverse dansers kon dit spiegeleffect goed op het publiek worden overgebracht.

De reis, het verblijf en de workshops werden overigens door Arts Umbrella zelf bekostigd. Het optreden op de zondagmiddag was een gezamenlijke programmering van de Nederlandse Dansdagen en Theater aan het Vrijthof.

AANDACHT GEVEN AAN WAT AANDACHT VERDIENT

Een belangrijke ambitie van de ND is om het momentum dat het festival omgeeft in te zetten om aandacht te genereren voor belangwekkende initiatieven en denkbeelden, en dan in het bijzonder voor onderwerpen die doorgaans in een blinde vlek vallen.

ERFGOED

Na het wegvallen van het Theaterinstituut Nederland blijft de zorg voor het erfgoed van de Nederlandse dans een wankelende aangelegenheid. Sommige gezelschappen intensiveren hun inspanningen om een eigen archief op te zetten en organisaties als het aan de Universiteit van Amsterdam verbonden Allard Pierson museum en Podiumkunst.net doen wat ze kunnen, maar het achterstallig onderhoud is groot.

Tijdens het festival host de Nederlandse Dansdagen al enige jaren een ronde tafel onder de titel *Performing the Archive*, georganiseerd door publiciste Fransien van der Putt en de dramaturg Guido Jansen, met ondersteuning van Podiumkunst.net. Tijdens deze ronde tafel vindt de boekpresentatie plaats van nieuwe edities van de Nieuwe Dansbibliotheek. Dit jaar werd zo een boek gepresenteerd over het werk van Beppie Blankert, gekoppeld aan een reprise van haar voorstelling *Dubbelspoor*, gedanst door de originele cast uit 1986: Caroline Dokter en Beppie Blankert zelf. Een unieke constellatie die als een perfect voorbeeld van het concept *Performing the Archive* kan gelden.

De eigen inspanningen van de Nederlandse Dansdagen op het gebied van Erfgoed en archivering zijn onder andere vervat onder het concept [dansMuseum](#), waarbij het – naast het conserveren ([ND Archief](#)) – gaat om een performatieve en bevrugende omgang met het verleden, waarbij niet gezocht wordt naar vaste zekerheden en dat net zo levendig is als de vragen die gesteld worden.

Deze open omgang met het erfgoed ligt ten grondslag aan het traject [changeMakers](#), waarin de vraag gesteld wordt naar de invloed van het Nederlands koloniale verleden op wat onder Nederlandse dans wordt verstaan. Voor dit traject zijn vier jaar uitgetrokken: 2025 en 2026 voor de Oost-Indische koloniën, 2027 en 2028 voor de West-Indische. Tijdens het festival werd de officiële aftrap gegeven voor de eerste fase van het traject, waarvoor vijf kunstenaars zijn uitgekozen door een communitypanel. Gedurende één jaar zal online steeds meer materiaal gepubliceerd worden, met een fysieke afsluiting op de Nederlandse Dansdagen van 2026.

DANSONDERZOEK

Onder de naam Dutch Dance Research wordt een brug geslagen tussen de onderzoeken en proefschriften over dans waar op de Nederlandse universiteiten aan gewerkt wordt, en de praktijk in de studio's en op de podia, waar het Nederlandse dansveld in opgaat.

Deze brug kan meerdere vormen hebben en om dit uit te drukken is ervoor gekozen om de behandeling van dansonderzoek deels de vorm van conventionele kennisoverdracht te geven, en voor het andere deel de communicatieve productie van kennis transparant te maken.

De eerdergenoemde lezing van professor Gabriele Klein over de relatie tussen dans en protest vormde hierbij het voorbeeld van conventionele kennisoverdracht, gebaseerd op meer dan 15 jaar wetenschappelijk onderzoek naar deze relatie.

Daartegenover stond een gesprek, of zoals men het zelf liever noemde: een verkenning, tussen twee promovendi, Caroline Ribbers en Suzan Tunca, en Stephen Shropshire die op dat moment nog volop in het schrijven van zijn dissertatie verwickeld was. Het onderwerp vormde voor hen alle drie de kern van hun denken over dans: *Why embodied knowledge matters*. Dit onderwerp werd vanuit drie perspectieven benaderd: onderzoek (Tunca), choreografie (Shropshire) en onderwijs (Ribbers). Het publiek was deelgenoot van een open gesprek over de terminologie en het proces, dat oorspronkelijk tussen hen drie gevoerd werd, maar gaandeweg steeds meer in een groepsgesprek met het publiek veranderde.

2.2

EDUCATIE EN PARTICIPATIE

Educatie en participatie vormen het kloppend hart van de missie van de Nederlandse Dansdagen: dans zichtbaar, voelbaar en toegankelijk maken voor iedereen. In 2025 bouwden we voort op de overtuiging dat dans niet alleen in de theaters thuishoort, maar in klaslokalen, buurthuizen en zorginstellingen – overal waar mensen samenkomen.

De programma's binnen dit domein brengen generaties, doelgroepen en disciplines samen. Van kinderen die voor het eerst een voorstelling beleven, tot studenten die hun eerste professionele netwerk opbouwen, en van ouderen die opnieuw in beweging komen tot amateurdansers die het podium delen met professionals. Educatie en participatie bij de Dansdagen gaan niet alleen over kijken, maar vooral over meedoen, ervaren en verbinden.

In 2025 werd deze verbindende kracht opnieuw zichtbaar bij de projecten *Dans op School*, *Next Generation* en *dansWEB*. Deze programma's tonen de breedte van ons werkveld: van artistieke verdieping in het onderwijs tot inclusieve participatieprojecten waarin dans als middel voor welzijn en ontmoeting wordt ingezet.

De jaarlijks terugkerende ronde tafel educatie werd al benoemd in het kader van het focuspunt dans, gezondheid & inclusie, en ging dit keer over *Inclusieve talentontwikkeling in het onderwijs*, in samenwerking met PodiumINC.

Hoewel het programma in omvang iets beperkter was dan het uitzonderlijk rijke aanbod van 2024, lag de nadruk dit jaar op kwaliteit, verdieping en samenwerking. Daarmee legden we een stevig fundament voor toekomstige edities, waarin we de lijnen tussen educatie, participatie en artistieke ontwikkeling verder willen versterken.

DANS OP SCHOOL

Educatieprogramma's en schoolvoorstellingen vormen een essentieel onderdeel van onze missie om jong publiek te inspireren en dans toegankelijk te maken voor iedereen. In 2025 presenteerden we drie bijzondere producties – voor primair, voortgezet en speciaal onderwijs – met in totaal zeven voorstellingen, die zowel als schoolvoorstelling als in de vrije programmering werden getoond. Daarmee versterkten we de verbinding tussen jeugd, onderwijs en het festival, en boden we leerlingen een hoogwaardige artistieke ervaring in een context die bij hen past.

Ik zie, ik zie wat jij niet hoort - De Stilte & PhilZuid **Speciaal Onderwijs**

Voor leerlingen uit het speciaal onderwijs was Ik zie, ik zie wat jij niet hoort een zintuiglijke uitnodiging tot spel en verbeelding. Vier musici, twee dansers en acht decorstukken veranderden het podium in een speelse, woordlozeweerd, waarin muziek en beweging elkaar voortdurend beïnvloedden. De live muziek van PhilZuid versterkte de ervaring en creëerde veiligheid en houvast voor het publiek.

Vooraf ontvingen scholen een lessenreeks die leerlingen voorbereidde op wat zij zouden zien en meemaken. Hierdoor ontstond vertrouwen en nieuwsgierigheid, waardoor de stap naar het interactieve deel – waarin alle leerlingen aan het einde het podium opkwamen – klein en vanzelfsprekend werd. Het nagesprek met dansers en musici zorgde voor een warm en betekenisvol eindmoment waarin leerlingen, leerkrachten en artiesten elkaar ontmoetten.

Kracht PATS - MAN II CO **Primair Onderwijs**

Kracht PATS is een energieke, heldhaftige dansvoorstelling over samenwerken, groot dromen en vallen en opstaan. De combinatie van humor, fysiek spel en grootse gebaren sloot naadloos aan bij het jonge publiek. De kleurrijke kostuums en imposante decorelementen boden een prikkelende omgeving waarin de verbeelding direct werd geactiveerd.

Het decor was bewust eenvoudig vormgegeven, waardoor het niet één verhaal dicteerde, maar ruimte gaf aan de fantasie van de leerlingen. Sommigen zagen een mysterieuze wereld, anderen een bouwwerf vol beweging – precies de openheid die MAN II CO beoogt. De speelse en uitnodigende energie van de performers zorgde ervoor dat de kinderen volledig opgingen in het verhaal en de fysieke kracht van de dans.

God is a DJ - SALLY Dansgezelschap Maastricht **Voortgezet Onderwijs**

Voor leerlingen uit het voortgezet onderwijs werd God is a DJ een onverwacht herkenbare en meeslepende ervaring. De Danstent op het Vrijthof bleek de ideale locatie: de setting ademde clubcultuur, waardoor jongeren direct in de wereld van de voorstelling stapten. De dansers zochten actief contact, en kregen vrijwel alle leerlingen moeiteloos de vloer op tijdens het interactieve deel.

De voorstelling kende een sterke opbouw: eerst een reflectief moment met uitleg en duiding, daarna een fysieke explosie van energie en dans. Deze structuur sloot goed aan bij de leefwereld en behoeften van de doelgroep en zorgde voor een veilige, open sfeer waarin iedereen kon deelnemen.

"We hebben genoten van de dansvoorstelling 'God is a DJ' afgelopen dinsdag! De reacties waren erg positief. De voorstelling was erg energiek en de leerlingen en docenten werden op een super manier betrokken. Het was ook heel fijn dat er voorafgaand door Casper stil werd gestaan bij het thema en de afspraken, dit werkte erg goed en was in toon fijn en positief."

– Bernard Lievegoed Collega over hun bezoek

Met deze drie producties hebben we kinderen en jongeren niet alleen laten kennismaken met de veelzijdigheid van dans, maar hen ook actief betrokken als mede-creators. Leerkrachten en begeleiders vormden daarbij een onmisbare secundaire doelgroep. Door hen mee te nemen in voorbereiding en context, vergroten we de impact van de voorstelling én de blijvende waarde voor de klas.

NEXT GENERATION

Met Next Generation brengt de Nederlandse Dansdagen de volle breedte van het dansveld samen: van jonge talenten en studenten tot gepassioneerde amateurdansers. Voor ND vormt dit programma een essentiële pijler van het festival, omdat het laat zien dat de dansketen niet alleen begint bij de professionele opleidingen, maar ook stevig wortelt in het brede, diverse en levendige amateurveld. Beide werelden zijn onmisbare bouwstenen voor een toekomstbestendige danssector, en verdienen een volwaardige plek binnen het festival.

Next Generation biedt studenten een context waarin zij het professionele veld kunnen ontmoeten, zich artistiek kunnen verdiepen en de overstap van opleiding naar werkveld kunnen verkennen. Tegelijkertijd creëert het programma ruimte voor amateurdansers om op een groot podium zichtbaar te zijn, met professionals samen te werken en hun creativiteit te vieren. Juist in deze ontmoeting – tussen opleidingen, amateurs, professionals en publiek – ontstaat de meerwaarde: uitwisseling, inspiratie en erkenning voor de hele dansketen.

Door onderwijs, amateurkunst en professionele kunst samen te brengen binnen één festivalomgeving, bouwt ND aan een gemeenschap waarin ieder talent kan groeien, ongeacht niveau of achtergrond. Zo wordt Next Generation niet alleen een podium, maar een krachtige motor voor verbinding, ontwikkeling en toekomstig dansplezier.

Studentenarrangementen

Tijdens ND 2025 ontvingen we opnieuw een grote en diverse groep dansstudenten uit Nederland en België. In totaal bezochten 236 studenten het festival, afkomstig uit zowel vooropleidingen als bachelorprogramma's. Binnen de speciaal samengestelde studentenarrangementen werden 920 tickets verdeeld, waardoor studenten een rijk, op maat gemaakt programma konden volgen dat aansloot bij hun opleiding én hen stimuleerde om buiten hun eigen kaders te kijken.

De opleidingen prezen dit jaar in het bijzonder de kwaliteit en inhoudelijke diversiteit van het festivalprogramma. Docenten gaven aan dat de gekozen voorstellingen en verdiepende activiteiten uitstekend aansloten bij actuele thema's binnen hun curriculum, van makerschap en dramaturgie tot inclusie en nieuwe manieren van publiek betrekken. Ook de heldere communicatie en zorgvuldige praktische organisatie vanuit het festival werden breed gewaardeerd.

Een belangrijk verbindingsmoment vond plaats tijdens het kick-off event van Meer Dans in de Klas, dat dit jaar onderdeel was van Next Generation. In een interactieve ochtendactiviteit brachten studenten uit verschillende opleidingen elkaar – letterlijk en figuurlijk – in beweging. Ze maakten kennis met het Dansopleidersakkoord, een sectorbrede overeenkomst tussen alle Docent Dans-opleidingen, ondersteund door pabo's en culturele instellingen zoals de Nederlandse Dansdagen. Het akkoord zet zich in voor meer dans in het onderwijs en stimuleert toekomstige dansdocenten om gezamenlijk verantwoordelijkheid te nemen voor de plek van dans in de samenleving.

Met deze combinatie van inhoud, ontmoeting en sectorbrede samenwerking biedt ND studenten niet alleen een festivalervaring, maar een waardevolle stap in hun ontwikkeling als toekomstige kunstenaars, docenten en dansprofessionals.

Open podium

Het Open Podium groeide in 2025 verder uit tot een van de meest verbindende momenten van het festival. Voor het eerst werd het programma gepresenteerd in de grote zaal van Theater aan het Vrijthof, wat zowel technisch als productioneel nieuwe mogelijkheden bood. De zichtbaarheid voor de deelnemende scholen én de beleving voor het publiek namen hierdoor merkbaar toe. In totaal traden 134 amateurdansers uit de regio Maastricht–Heuvelland op in een avondvullend programma waarin stijlen als modern, urban, klassiek ballet en showdans elkaar moeiteloos afwisselden.

Het Open Podium rust op twee pijlers: verbinding en talentontwikkeling.

Voor de verbindingspijler werkten de scholen samen aan een gezamenlijke opening en finale.

Ambassadeurs van elke amateurschool creëerden onder begeleiding van innovatieprijsgenomineerde Sharon Wesseling een krachtige opening, terwijl studenten van CIOS MBO Dans een finaledans ontwierpen en deze persoonlijk aan alle scholen aanleerden. Dit proces bood een betekenisvolle brug tussen opleiding en werkveld en creëerde een sterk gevoel van gezamenlijke identiteit.

De tweede pijler, talentontwikkeling, werd ingevuld met partners zoals Kunstbende en de vooropleidingen van PIKOH Hasselt en Valuas College Venlo. De Kunstbende-winnaar Dans 2024, Jelle Wabeke, kreeg een coachingstraject met choreograaf Patricia van Deutekom en presenteerde het resultaat op het Open Podium. Ook nodigden we regionale vooropleidingen uit om hun talent te tonen en kennis te maken met vervolgstappen binnen de professionele dansketen.

Het Open Podium van 2025 bracht daarmee amateurdansers, studenten, makers en scholen samen op één groot podium—een viering van creativiteit, vakmanschap en de kracht van een hechte regionale danscommunity.

Kinderdisco

De kinderdisco vormde ook dit jaar een speels én belangrijk onderdeel binnen het Next Generation-programma. Waar de studentenarrangementen en het Open Podium zich richten op de toekomst van de dansketen, biedt de kinderdisco een eerste, laagdrempelige kennismaking met dans voor de allerjongsten. Muziek speelt hierin een centrale rol: ritme en herkenbare beats zorgen ervoor dat kinderen zonder drempels in beweging komen, intuïtief en onbevangen.

Voorafgaand aan de disco volgden de kinderen de workshop 'Danscode Gekraakt', ontwikkeld en begeleid door Ona Leupe in samenwerking met twee CIOS-studenten. In deze speelse zoektocht leerden kinderen choreografische 'codes' en bewegingsprincipes, die zij vervolgens tijdens de disco op hun eigen manier konden toepassen. Op die manier werd het feestelijke karakter van de kinderdisco verbonden met een verdiepende, educatieve laag—een kenmerk dat naadloos aansluit bij de bredere Next Generation-visie: plezier, creativiteit en talentontwikkeling vanaf de allereerste stap.

De kinderdisco maakte gebruik van de sterke expertise binnen de afdeling Educatie & Participatie, die hiermee opnieuw liet zien hoe effectief artistieke pedagogiek en een speelse vorm van participatie samengaan. Het resultaat was een vrolijke, open en toegankelijke danservaring voor kinderen én hun begeleiders—een eerste zaadje voor toekomstige generaties dansliefhebbers.

DANSWEB – DANS ALS MOTOR VOOR ONTMOETING, WELZIJN EN INCLUSIE

In 2025 bewees dansWEB opnieuw hoe krachtig dans kan zijn als middel om mensen te verbinden, ongeacht leeftijd, beperking of achtergrond. Binnen dit meerjarige programma werken we met grote zorg aan duurzame relaties met onze doelgroepen: ouderen, kinderen uit het speciaal onderwijs, mensen met een verstandelijke of fysieke beperking, buurtbewoners én amateurdansers. De ambitie blijft daarbij onveranderd: dans toegankelijk maken voor iedereen én bijdragen aan het mentale, sociale en fysieke welzijn van deelnemers.

2025 was binnen dansWEB een jaar van samenbrengen, verdiepen en zichtbaar maken. Sommige onderdelen kregen een beperktere invulling en twee activiteiten werden doorgeschoven – een bewuste keuze binnen een meerjarenstrategie die ruimte biedt voor organische groei en kwalitatieve borging. Dankzij de vierjarige looptijd van het project past dit binnen onze planning en brengt het geen risico voor het behalen van onze doelstellingen.

Samen creëren: van danscafé tot voorstelling

Centraal ditjaargestond de ontwikkeling van de nieuwe dansWEB-voorstelling. Er begint iets te spelen..., gerealiseerd in nauwe samenwerking met PRA Muziektheater, onze vaste creatieve spil en danspartner binnen dansWEB. We werkten met een breed netwerk van partners uit zorg en cultuur, waaronder: Adelante Tytylschool De Maasgouw, Woonzorgcentra Envida en Sevagram, Bewoners uit de Maastrichtse wijken Caberg en Nazareth en Dansateliers Maastricht. Met hen doorliepen we twee fases:

Fase 1 – Danscafés: ontmoeten en vertrouwen opbouwen

Voor elk doelgroep organiseerden we een danscafé. Deze laagdrempelige momenten stonden in het teken van kennismaking, plezier en het bevorderen van onderlinge verbinding. De cafés werkten tweeledig: ze enthousiasmeerden deelnemers én vormden een veilige opstap richting deelname aan het maaktraject.

Fase 2 – Co-creatie en maaktraject

In september startte PRA Muziektheater met vier doelgroepgerichte workshops rond het thema 'Er begint iets te spelen'. Deelnemers werkten in hun eigen tempo en stijl, waarbij stem, beweging en ervaring evenveel waarde hadden. In vervolgrepetities brachten we de groepen samen: jongeren, ouderen, mensen met een beperking en buurtbewoners. Deze kruisbestuiving zorgde voor nieuwe ontmoetingen, nieuwe energie en een gedeeld eigenaarschap over het eindresultaat.

De presentatie in Opus 9, met meer dan 50 deelnemers uit de verschillende doelgroepen, was een ontroerend voorbeeld van hoe dans kan fungeren als gelijkmaker. Het publiek reageerde overweldigend positief:

"Dit was de essentie van wat dans hoort te zijn. Dit is waar het echte samenleven over gaat."

"Jullie hebben ons eraan herinnerd dat we allemaal verbonden zijn. Dat muziek, dans, aanraking, samenzijn onze natuur is. Dat we bestaan. Hier zijn. Ertoe doen. Dank jullie wel."

De voorstelling maakte zichtbaar hoe deelnemers zelfvertrouwen opbouwden, zich gezien voelden en nieuwe sociale contacten opdeden. Daarmee onderstreept dansWEB de kracht van ontmoeting en gedeelde creatie.

Het hele traject in aanloop naar de voorstelling werd vastgelegd in een [bijzondere documentaire](#).

IMPACTMETING

In 2025 werd de Nederlandse Dansdagen geselecteerd voor de Impactpilot van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW). Deze pilot heeft als doel te onderzoeken hoe BIS-instellingen hun maatschappelijke impact beter kunnen meten, begrijpen en benutten – en hoe die inzichten vervolgens ook bruikbaar kunnen zijn voor monitoring en verantwoording richting subsidieverstrekkers.

Voor ND is deze pilot bijzonder relevant, omdat de maatschappelijke impact een belangrijk en groeiend onderdeel is van onze missie. Steeds duidelijker zien we dat dans - als kunstvorm én als middel - bijdraagt aan fysiek, emotioneel en sociaal welzijn.

Onderdeel van de Impactpilot was ook het daadwerkelijk doen van een impactmeting. dansWEB is het aangewezen project hiervoor, omdat we kunstparticipatie combineren met concrete effecten op gezondheid, inclusie en kwaliteit van leven. Binnen de pilot werken we daarom aan het ontwikkelen van een meetmethodiek die inzicht geeft in de impact van dans op fysiek welzijn, emotioneel welzijn en sociale verbondenheid. Daarbij maken we gebruik van verschillende onderzoeksvormen, variërend van vragenlijsten en observaties tot gesprekken met deelnemers, mantelzorgers en begeleiders. Belangrijk uitgangspunt is dat de methodiek zowel bruikbaar moet zijn voor ND zelf - zodat wij kunnen leren en bijsturen - als potentieel toepasbaar in gesprekken met OCW en andere fondsen.

De pilot geeft ons bovendien de ruimte om onze kennis over impact en dans & gezondheid te verdiepen, beter te onderbouwen en duurzaam te integreren in onze werkwijze. De uitkomsten, die begin volgend jaar verwacht worden, vormen daarmee een belangrijke stap richting structurele erkenning van de maatschappelijke waarde van dans binnen de sector én binnen het culturele beleid.

Wat gaan we specifiek meten

De meting die we gaan doen in het kader van het impact-project zich richt op ouderen in verzorgingstehuizen en kinderen met een (ernstige) meervoudige beperking. We leggen hierbij de focus op het meten van effecten op emotioneel en fysiek welzijn middels het project dansWEB – precies de kern van ons festivalthema Dans & Gezondheid.

Bij deze doelgroepen is directe zelfrapportage niet altijd mogelijk. Daarom meten we tevens via de mensen die hen het beste kennen: ouders, mantelzorgers, familieleden, zorgprofessionals en het artistieke team. Zij zien van dichtbij welke veranderingen dans teweegbrengt - in stemming, energie, ontspanning, expressie of interactie.

We combineren kwalitatieve en kwantitatieve methoden:

- Kwalitatieve interviews met zorgmedewerkers, ouders/mantelzorgers, familieleden en deelnemers waar mogelijk. Hierin brengen we persoonlijke observaties en concrete voorbeelden van impact in kaart.
- Reflectiesessies met PRA Muziektheater en ND-medewerkers om zicht te krijgen op artistieke en sociale veranderingen binnen de groep.
- Korte vragenlijsten onder zorgprofessionals en familieleden om patronen en mate van ervaren impact inzichtelijk te maken.

Door deze aanpak ontstaat een rijk en genuanceerd beeld van wat dans op deze plekken teweegbrengt. De inzichten gebruiken we om dansWEB te versterken, kennis te delen binnen de sector en bij te dragen aan het landelijke gesprek over de betekenis van dans voor welzijn en gezondheid.

MEER DANS IN DE KLAS

Een belangrijk onderdeel van het festivalprogramma was het partnerevent Het Huis van het Dansonderwijs, georganiseerd in samenwerking met Meer Dans in de Klas. Tijdens deze bijeenkomst kwamen dansdocenten, opleidingen, beleidsmakers en culturele partners samen om te werken aan één gedeelde missie: structureel meer dans in het onderwijs. Het event bood ruimte voor inspiratie, uitwisseling en concrete handvatten voor scholen en opleidingen die dans een vaste plek willen geven in het curriculum.

Voor de Nederlandse Dansdagen is deze samenwerking van grote waarde. Met de ondertekening van het convenant Meer Dans in de Klas committeert ND zich nadrukkelijk aan het verder brengen van deze missie – niet alleen landelijk, maar ook via onze regio-edities, waar we samen met lokale partners werken aan duurzame verankering van dans in het onderwijs. Deze samenwerking versterkt onze rol als aanjager van danseducatie en helpt ons om nieuwe generaties te bereiken, te inspireren en in beweging te brengen.

2.3

SAMENWERKINGEN

Voor ND zijn samenwerkingen essentieel. We werken samen met vele en diverse partijen, zowel lokaal, regionaal, nationaal als internationaal. We hebben publieke, maatschappelijke en commerciële partners waarmee we samen de impact en het bereik van het festival vergroten. We werken samen met de individuele kunstenaars, de gezelschappen, productiehuizen, theaters en festivals, scholen, vakopleidingen, brancheorganisaties, kennisinstellingen, de media, overheden en fondsen, want alleen samen kunnen wij ons festival organiseren.

Een belangrijke partner van ND is Theater aan het Vrijthof. In 2025 is de samenwerking verder verdiept en vastgelegd in een vernieuwde samenwerkingsovereenkomst, waarin naast productie en faciliteiten ook een gezamenlijke inhoudelijke visie en programmering centraal staan. Vanuit deze samenwerking werken beide organisaties nauw samen aan een programma dat de rijkdom en diversiteit van de Nederlandse dans zichtbaar maakt, zowel tijdens het festival als in de bredere programmering van het theater.

Het theater vormt het kloppend hart van het festival: hier vindt het grootste deel van de voorstellingen plaats en verwelkomen we publiek, makers en professionals uit het hele land. In 2025 resulteerde de intensieve samenwerking onder meer in een gezamenlijke programmering van de voorstellingen van MAN || CO, Arts Umbrella en Nicole Beutler, waarin artistieke kwaliteit, actuele ontwikkelingen in het dansveld en de verbinding met het Maastrichtse publiek samenkwamen.

Naast de voorstellingen werken we ook samen aan het creëren van een gastvrije en levendige festivalomgeving. Net als vorig jaar richtten we onze huiskamer in: een plek waar bezoekers even kunnen neerstrijken, met elkaar in gesprek kunnen gaan of rustig iets kunnen lezen tussen de voorstellingen door. Na het succes van vorig jaar trakteerden we bezoekers opnieuw op een stukje Limburgse vlaai bij een drankje – een gebaar dat zeer werd gewaardeerd. Op zaterdag en zondag was de vlaai zelfs al in de loop van de middag op.

De samenwerking met Theater aan het Vrijthof is daarmee niet alleen praktisch van aard, maar ook inhoudelijk en strategisch: samen bouwen we verder aan een sterk festival en een duurzame positie voor dans in Maastricht en daarbuiten.

De huiskamer werd onder andere gebruikt voor de kick-off van ons project Changemakers, wat een fijne huiselijke sfeer gaf aan dit nieuwe project. De organisatie Dans Veilig organiseerde er een inloopspreekuur om meer informatie te geven over hun werkzaamheden, deze rustige maar sfeervolle setting werd daar erg voor gewaardeerd, "het voelde warm en veilig" aldus Dans Veilig. Daarnaast werden hier de Vrienden van de Dansdagen ontvangen tijdens het vriendenevent. Het bleek daarbij ook een fijne plek voor extra flyers en posters van gezelschappen.

Dit jaar werd opnieuw samengewerkt met Maastricht Marketing. Een belangrijke partner als het gaat om zichtbaarheid en draagvlak in de stad. Samen haalden we influencer [Ed.people](#) naar Maastricht, wat een groot succes was. Daarnaast was er een gezamenlijke online campagne en deelden ze via hun kanalen ons festival. Na het succes van de NRC [bijlage](#) van 2024 werd er dit jaar een nieuwe bijlage gecreëerd met als focus de Maastricht als stad van Podiumkunsten, met een focus op dans, muziek en toneel. Wij als Dansdagen hadden een groot aandeel in het stuk over dans in Maastricht, waar directeur Ronald Wintjes een uitgebreid interview voor gaf. Dit werd opnieuw landelijk verspreid en gaf ons als Dansdagen zichtbaarheid door heel het land.

We werkten ook samen met andere kunst- en cultuurinstellingen in Maastricht om onze binding met de stad nog sterker te maken. Zo waren Kumulus en de Bordenhal zoals ieder jaar belangrijke festivallocaties. We werkten we samen met Lumière om dansfilms te laten zien. De installatie/expositie van dansmaker Amparo Gonzales Sola bij Marres was ook onderdeel van onze programmering. Voor het eerst dit jaar werkten we met Viewmaster/Bart van den Boom samen, hij organiseerde een expositie rondom protest in het voormalig Stercollege. Bezoekers van ons festival konden daar met korting heen. Op de laatste dag organiseerden wij in samenwerking met Arts Umbrella Dance Company een dansinterventie in de expositie. Een uur lang waren dansers over te zien in de installatie en maakten ze nieuw werk.

Als onderdeel van onze brede inzet op dans nodigden we samen met Theater aan het Vrijthof verschillende maatschappelijke partners uit om de voorstelling van Nicole Beutler gratis bij te wonen. Hiermee wilden we drempels verlagen, nieuwe doelgroepen bereiken en dans toegankelijk maken voor mensen die niet vanzelfsprekend een theater bezoeken. Onder de genodigden waren bewoners en cliënten van Zorgcentrum Sevagram, leerlingen uit de Maasgouw, kinderen van Kindcentrum Manjefiek, bezoekers van Buurttheater Caberg, deelnemers van Sociaal Werk Maastricht en Quiet Maastricht, leden van de Wijkjury, deelnemers van het Refugee Project Maastricht en jongeren van SocialClub 6211.

De zaal vulde zich zo met een rijke afspiegeling van de stad: ouderen, kinderen, nieuwkomers, gezinnen, jongeren en buurtbewoners. Hun aanwezigheid zorgde voor een bijzondere dynamiek en leverde waardevolle gesprekken op over toegankelijkheid en het belang van kunst in het dagelijks leven. Door actief partnerschappen op te zoeken binnen het sociale domein blijft ND bouwen aan een festival dat midden in de samenleving staat — en waarin dans een verbindende kracht is voor iedereen.

Onze mediapartnerships werden voortgezet en versterkt. We werkten met NPO/NTR samen aan oktober dansmaand wat vanaf 2025 jaarlijks een maand lang dans in de spotlight zet. Daarnaast werkten we samen met RTV Maastricht, L1 en Mediahuis Limburg rondom Op pad met Redo en onze zichtbaarheid in print en online.

Samen met de Theaterkrant werd de Staat van de Nederlandse Dans ontwikkeld, wat ook een start is van een nieuwe jaarlijkse samenwerking.

Voor free publicity werd samengewerkt met Natasja Wielandt van Collabburo. Zij heeft onder andere

gezorgd voor een item bij het NOS journaal over de Nederlandse Dansdagen en de winnaar van de innovatieprijs Marc Vlemmix. Dit was zowel te zien bij het 18.00 uur als 20.00 uur journaal. Daarnaast verzorgde ze zichtbaarheid in de Linda, AD magazine (Mezza) en Margriet en was ze onze ingang voor NPO klassiek en NPO cultuur op de socials. Een belangrijke partner in het vergaren van landelijke zichtbaarheid in veel bekeken programma's en bladen.

2.4

EERSTE REGIO-EDITIE: DANSDAGEN ENSCHEDE

In 2025 vond een belangrijke mijlpaal plaats: de allereerste regio-editie van de Nederlandse Dansdagen, in samenwerking met het Wilminktheater in Enschede. Met deze stap zetten we een ambitie in werking die al jaren speelt binnen ND: bijdragen aan het versterken van het regionale dansklimaat, nieuwe publieken bereiken en zorgen voor landelijke promotie van dans. Iedere regio heeft een eigen cultuur, infrastructuur, publiek en dynamiek - en door lokaal te werken ontstaat ruimte voor nieuwe stemmen, verbinding met het amateurveld en meer duurzame verankering van dans buiten de Randstad.

Waarom Enschede?

Het Wilminktheater had een uitgesproken wens om nieuwe makers en andere perspectieven in de regio te tonen, en omdans dichterbij de stad en haar bewoners te brengen. Samen kozen we voor een programma waarin zowel vernieuwende makers als participatieve elementen centraal stonden. Zo stonden voor het eerst in Enschede twee nieuwe namen uit de Nederlandse dans: Amos Ben-Tal en Connor Schumacher, beiden makers met een sterke artistieke signatuur en een duidelijke maatschappelijke urgentie. Daarnaast werd de Danstent — een herkenbaar symbool van ND — midden in de stad geplaatst als toegankelijke plek voor ontmoeting, workshops en korte presentaties.

Samenwerking & gedeelde identiteit

Voor deze editie deelden wij onze volledige huisstijl en branding, waardoor het Wilminktheater een eigen campagne kon ontwikkelen die toch duidelijk onderdeel bleef van de ND-familie. Zij ontwikkelden een regionale marketingstrategie én hergebruikten ons sterk social-format: de Dansstip. Deze Dansstip verscheen op iconische plekken — van stadsdaken tot scholen en zelfs bij FC Twente — en werd door honderden mensen nagedanst. Via gedeelde social-content vergrootten beide organisaties hun bereik en zichtbaarheid: ND kreeg een stevige positie in regio Twente, en het Wilminktheater kreeg landelijke exposure.

Impact & publieksreacties

Uit de publieksenquête blijkt een opvallend positief beeld van deze eerste editie. De meeste bezoekers:

- vonden het programma vernieuwend, met speciale waardering voor de vernieuwende makers en de Danstent;
- voelden zich aangesproken door de zichtbaarheid in de stad dankzij de Danstent en de activiteiten op onverwachte locaties;
- gaven aan dat Enschede baat heeft bij meer dans in de regio, zowel voor amateurs als professionals;
- waren enthousiast over de gastvrije sfeer en de kans om nieuwe vormen van dans te ontdekken.

Belangrijk is dat een aanzienlijk deel van de respondenten aangaf niet eerder een festival van ND te hebben bezocht — wat betekent dat de regio-editie daadwerkelijk een nieuw publiek heeft bereikt. Ook was 30% van de bezoekers nieuw publiek.

Met Enschede zetten we de eerste stap naar een netwerk van regionale edities dat dans structureel dichterbij mensen brengt. Het bevestigt dat lokale verankering, nieuwe stemmen en samenwerking met culturele én maatschappelijke partners essentieel zijn om dans toekomstbestendig te maken — in Enschede, Maastricht en straks ook in andere steden.

3. Vooruitblik ND 2026

2026 wordt voor de Nederlandse Dansdagen een jaar van verdere transitie en vernieuwing. We maken gerichte keuzes om onze organisatie en programmering toekomstbestendig te versterken en onze rol binnen het dansveld én de samenleving verder te verdiepen. Dat doen we door meerstemmigheid structureel te verankeren in onze werkwijze, toegankelijkheid te vergroten en onze inhoudelijke focus aan te scherpen.

De Nederlandse Dansdagen blijven een open publieksfestival, geworteld in ontmoeting en beleving. Tegelijkertijd versterken we onze rol als platform en ontmoetingsplek voor professionals en als inhoudelijk kompas voor de toekomst van de Nederlandse dans. Vanuit de overtuiging dat dans meer is dan een autonome kunstvorm, verbinden we artistieke praktijk nadrukkelijker met maatschappelijke betekenisgeving.

In 2026 werken we met samenhangende programmaliijnen die de breedte, actualiteit en toekomst van de Nederlandse dans zichtbaar maken. De jaarlijkse festivalfocus - in 2026 Dans en Culturele Identiteit - vormt het inhoudelijke hart. Hier & Nu toont de stand van het veld. De Erfgoed-lijn wordt benaderd als levend referentiekader: dansgeschiedenis fungeert niet als terugblik, maar als bron om hedendaagse praktijken te duiden en toekomstige bewegingen te begrijpen. ND PRO is de ontmoetingsplek voor professionals: voor uitwisseling, verdieping en gezamenlijke agendering van de sector. Danskracht verbindt dans met samenleving, welzijn en educatie. En via de Regio-edities, als festival geworteld in Maastricht met een landelijke functie, vergroten we het landelijke bereik en versterken we lokale worteling.

Daarnaast versterken we onze internationale uitwisseling door gerichte bezoekersprogramma's en samenwerking met buitenlandse programmeurs en netwerken, zodat Nederlandse dans ook over de grens zichtbaar en verbonden blijft.

Met vertrouwen en enthousiasme kijken we vooruit naar 2026, waarin visie en praktijk steeds meer samenvallen en we samen met makers, publiek en partners de volgende stappen zetten in een betekenisvolle en toekomstbestendige Nederlandse Dansdagen.

4. Marketing & communicatie

De marketing- en communicatiestrategie van de Nederlandse Dansdagen heeft zich de afgelopen jaren ontwikkeld van een traditionele publieksbenadering naar een data-gedreven, doelgroepgerichte en inhoudelijk verankerde aanpak. Waar de focus voorheen vooral lag op het promoten van het festivalprogramma, staat inmiddels het bouwen van duurzame relaties met publiek centraal. Daarbij richten we ons op een breed spectrum: dansprofessionals, liefhebbers, jongere generaties, nieuwe cultuurbezoekers en het amateurveld. Tegelijkertijd draagt de communicatie actief bij aan de bredere missie om dans zichtbaar en betekenisvol te maken binnen de samenleving.

Marketing en communicatie spelen hierin niet alleen een rol in zichtbaarheid, maar vooral in publieksbetrokkenheid. Door storytelling, context en verdieping nodigen we publiek uit om dans niet alleen te zien, maar ook te begrijpen en te ervaren. De afgelopen jaren is sterk geïnvesteerd in online zichtbaarheid, merkconsistentie en videogeoriënteerde content. Deze ontwikkeling heeft geleid tot een groeiend bereik, een grotere diversiteit in het publiek en een stijging van het aantal bezoekers.

Deze basis maakt het mogelijk om in de komende jaren verder te bouwen aan publiekscommunities, interactie en een jaarronde zichtbaarheid van dans, zowel live als digitaal.

Verdieping en sectorfunctie

De Nederlandse Dansdagen vervullen een belangrijke rol als ontmoetingsplek voor de danssector en aanverwante domeinen. Naast professionals richt het verdiepingsprogramma zich nadrukkelijk op publiek dat geïnteresseerd is in de context rondom dans, zoals gesprekken, debatten en ronde tafels.

In 2025 stond binnen dit programma het thema De kracht van Dans centraal, met aandacht voor dans, gezondheid en inclusie. Professionals uit de danssector, zorg en onderwijs kwamen samen om kennis en ervaringen te delen over onder meer inclusief onderwijs, dans voor doven en dans in medische contexten. Het samenbrengen van verschillende disciplines draagt bij aan de versterking van het veld en onderstreept de maatschappelijke betekenis van dans.

Analyse van het publiek

In 2025 werd de Nederlandse Dansdagen 18.178 keer bezocht, waarvan 16.568 keer tijdens het festival in Maastricht en 1.619 keer tijdens de activiteiten buiten de festivalperiode. De zaalbezetting bleef stabiel hoog op 84%. Dit bevestigt de structureel sterke belangstelling voor het betaalde programma.

De meerderheid van het publiek is afkomstig uit Maastricht en Limburg, maar het aandeel bezoekers uit de Randstad – met name Amsterdam, Rotterdam en Utrecht – groeide opnieuw. Ook het aantal bezoekers uit Vlaanderen nam toe. Deze ontwikkeling sluit aan bij de strategie om regionale verankering te combineren met landelijke en internationale aantrekkingskracht.

De leeftijdsopbouw laat een duidelijke groei zien in het aandeel studenten en jongvolwassenen (18–25 jaar), terwijl de groep 26–45 jaar stabiel bleef. Het aandeel 65+ daalde licht, in lijn met landelijke trends binnen de podiumkunsten. De groei van jong publiek hangt samen met programmaonderdelen als Next Generation, schoolvoorstellingen, samenwerkingen met opleidingen en een grotere online zichtbaarheid.

Analyse over meerdere jaren laat zien dat de balans tussen terugkerend en nieuw publiek gezond blijft. De Nederlandse Dansdagen behouden een loyale kern, terwijl tegelijkertijd nieuw en jonger publiek wordt aangetrokken, mede via gratis en laagdrempelige programmaonderdelen.

Vrij toegankelijke activiteiten vormen hierin een belangrijke motor. Het aantal bezoeken aan gratis programma's en activiteiten groeide naar 11.277 in 2025. Expo's, talks en dans in de publieke ruimte blijken effectieve instapmomenten voor nieuw publiek. De foto-expositie van Sjoerd Derine in Theater aan het Vrijthof en de activiteiten binnen dansWEB buiten de festivalperiode om speelden hierin tevens een belangrijke rol.

Het aantal activiteiten tijdens het festival steeg in totaal naar 104 (2024: 96), mede door de uitbreiding van lezingen en gesprekken rondom het thema Dans & Gezondheid. Hiermee werd het inhoudelijke profiel van de Nederlandse Dansdagen als plek voor dialoog en maatschappelijke reflectie verder versterkt.

Bezoekersonderzoek

In samenwerking met Hendrik Beerda Brand Consultancy werd in 2025 een uitgebreid bezoekersonderzoek uitgevoerd. De resultaten bevestigen een sterke positionering van de Nederlandse Dansdagen binnen decultuursector, met een betrokken en loyaal publiek en een hoog gewaardeerde programmering.

Bezoekers beoordelen het festival met een waarderingsindex van 86 en een Net Promoter Score van 53% wat duidt op een grote klanttevredenheid. Daarnaast geeft 91% aan het festival waarschijnlijk opnieuw te bezoeken. Het festival wordt gewaardeerd om de kwaliteit en diversiteit van het programma, de sfeer en de internationale uitstraling. Programma's in de Danskerk werden het hoogst beoordeeld, met een gemiddelde score van 9,0.

Tegelijkertijd benoemen bezoekers kansen voor verdere groei, met name op het gebied van zichtbaarheid en media-aandacht. Deze uitkomsten sluiten aan bij de huidige ambities om storytelling, online aanwezigheid en mediapartnerschappen verder te versterken.

Het publiek bestaat grotendeels uit vrouwen (71%), hoogopgeleiden en ervaren cultuurbezoekers, met de grootste leeftijdsgroepen tussen 41 en 65 jaar. Jongere en nieuwe cultuurbezoekers vormen nog een kleiner aandeel, al wordt verwacht dat dit aandeel groter is binnen de bezoekers van gratis activiteiten, die minder vertegenwoordigd zijn in de enquête.

De communicatiestrategie vertrekt vanuit de inhoud: de voorstellingen, makers en thema's vormen het uitgangspunt. Het overkoepelende doel is om de Nederlandse dans in haar breedte en diversiteit zichtbaar te maken en een breed publiek bij dans te betrekken, zowel tijdens als buiten het festival.

In 2025 stond het thema dans, gezondheid en inclusie centraal in de campagne. Dit werd visueel vertaald in een campagnebeeld waarin jong en oud samen zichtbaar waren, als symbool voor dans als verbindende en generatie-overstijgende kunstvorm. De campagne was zichtbaar in de stad, online en in alle festivaluitingen.

Een belangrijke ontwikkeling was de introductie van een nieuw festivalmagazine, verspreid via Mediahuis Limburg met een oplage van circa 20.000 exemplaren. Het magazine bood ruimte voor interviews, achtergrondverhalen en verdieping rondom het programma en versterkte de inhoudelijke profilering van het festival.

Ook audiovisuele content speelde een belangrijke rol. Voor het zesde jaar verscheen *Op pad met Redo*, waarin makers en gezelschappen werden bezocht die werken aan inclusieve danspraktijken. De aflevering werd uitgezonden via L1, NPO Start, NPO Extra, RTV Maastricht en voor het eerst ook op NPO 2 tijdens het festival, als onderdeel van de ontwikkeling van oktober als dansmaand in samenwerking met NPO en Cinedans.

De verschuiving van print naar online zette zich verder door. Video werd een belangrijk middel om nieuwe en jongere doelgroepen te bereiken. Door trailers, interviews en procesgerichte content – onder andere rond *dansWEB* – werd publiek actief meegenomen in het maakproces en de verhalen achter de voorstellingen.

Social media speelde hierin een centrale rol. Met een combinatie van organische content en voor het eerst ook betaalde advertenties werd het bereik aanzienlijk vergroot, met name onder niet-volgers. Instagram liet de sterkste groei zien, met meer dan 2.000 nieuwe volgers en een sterke toename in bereik en interactie. Facebook bleef een belangrijk informatiekanaal voor bestaand publiek, terwijl LinkedIn verder werd ontwikkeld als platform voor professionals. TikTok werd voor het eerst actiever ingezet en laat duidelijke groeipotentie zien voor het bereiken van jongere doelgroepen.

De samenwerking met influencer *Ed.people*, in samenwerking met Maastricht Marketing, zorgde voor een groot internationaal bereik en een aanzienlijke groei in zichtbaarheid en nieuwe volgers.

Door deze gecombineerde inzet van inhoudelijke communicatie, storytelling en digitale strategie is de zichtbaarheid van zowel het festival als de Nederlandse dans verder vergroot en is een bredere en jongere doelgroep bereikt.

	INSTAGRAM	TIKTOK	FACEBOOK	YOUTUBE
Weergaven	347.037	624.800	454.000	28.000
Likes	17.279	37.600	20.700	935
Comments	192	513	194	12
Reshare/saved	590	3224	555	-
Nieuwe volgers	135	42	-	-

5. Jaarrekening 2025

In 2025 is de financiële positie van Stichting Nederlandse Dansdagen gedurende het jaar besproken in de vergaderingen van de Raad van Toezicht. Op basis van periodieke rapportages zijn ontwikkelingen gevolgd, afwijkingen toegelicht en keuzes zorgvuldig afgewogen. Dit heeft bijgedragen aan een stabiele financiële koers in een jaar waarin de organisatie zich tegelijkertijd artistiek én organisatorisch verder ontwikkelde. Stichting Nederlandse Dansdagen werkt sinds 2019 samen met het accountantskantoor BAAT uit Maastricht. De Raad van Toezicht evalueert periodiek het functioneren en de onafhankelijkheid van de accountant en besluit op basis daarvan tot herbenoeming. De financiële- en salarisadministratie zijn uitbesteed aan OZCAR. In het administratieve organisatie en interne controle document (AO/IC) heeft ND schriftelijk de procedures vastgelegd. Taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden aangaande de financiële administratie staan hier beschreven.

5.1.1 Financiële positie

Het boekjaar 2025 wordt afgesloten met een positief exploitatieresultaat van € 9.457,- dat is toegevoegd aan de algemene reserve.

Het eigen vermogen per 31 december 2025 bedraagt € 174.151 (2024: € 164.693) en bestaat volledig uit een algemene reserve. In 2025 zijn de eerder gevormde bestemmingsreserves vrijgevallen en toegevoegd aan de algemene reserve, waardoor de vermogensstructuur is vereenvoudigd en beter aansluit bij het structurele karakter van de activiteiten.

De solvabiliteit bedraagt 38,6%, hetgeen duidt op een solide vermogenspositie. Het weerstandsvermogen komt uit op 10,1% en bevindt zich daarmee binnen de gewenste bandbreedte van 10–15%.

De liquiditeitsratio bedraagt 1,63, wat aangeeft dat de stichting ruimschoots in staat is aan haar kortlopende verplichtingen te voldoen.

5.1.2 Reflectie op de exploitatie

Het boekjaar 2025 wordt afgesloten met een positief exploitatieresultaat van € 9.457. Dit resultaat wordt mede beïnvloed door het doorschuiven van een deel van de ontvangen middelen van het Fonds voor Cultuurparticipatie naar 2026, omdat deze middelen betrekking hebben op activiteiten die in dat jaar worden gerealiseerd. Hiermee sluit de exploitatie aan bij het principe dat baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij inhoudelijk betrekking hebben.

In 2025 heeft het bestuur de samenstelling van het eigen vermogen herijkt. De bestaande bestemmingsreserves, die betrekking hadden op specifieke activiteiten en projecten, zijn daarbij opgeheven. De activiteiten waarop deze reserves oorspronkelijk betrekking hadden zijn in de afgelopen jaren structureel onderdeel geworden van de reguliere exploitatie van Stichting Nederlandse Dansdagen. Het aanhouden van afzonderlijke bestemmingsreserves werd daarom niet langer passend geacht.

Gezien de aard en omvang van de organisatie en de toenemende externe onzekerheden heeft het bestuur besloten de algemene reserve op te hogen. Hiermee wordt de financiële weerbaarheid van de stichting in lijn gebracht met de omvang van de organisatie en het risicoprofiel van een festivalorganisatie met een substantieel aandeel projectmatige en private inkomsten.

Voor de komende jaren voorziet de stichting onder meer onzekerheden ten aanzien van de continuïteit van gemeentelijke subsidie en mogelijke financiële effecten van de verbouwing van Theater aan het Vrijthof, waardoor coproductiebijdragen en samenwerkingsmogelijkheden tijdelijk kunnen wijzigen.

In de exploitatierekening zijn sinds dit jaar de bijdragen in natura van Theater aan het Vrijthof opgenomen. Deze bijdragen bestaan uit de inzet van zalen, personeel en faciliteiten ten behoeve van gezamenlijk geprogrammeerde activiteiten. De bijdragen zijn gewaardeerd tegen het culturele tarief en zowel als bate als last in de exploitatierekening verwerkt. Deze verwerking is resultaatneutraal, maar draagt bij aan een transparante weergave van de werkelijke omvang van de samenwerking en de daarmee samenhangende activiteitenlasten.

De totale vergoeding coproducent bedraagt € 209.948 en bestaat uit:

€ 27.509 cash-bijdrage

€ 182.439 bijdrage in natura (zaal, techniek, personeel en faciliteiten)

De bijdrage in natura is zowel als bate als last verwerkt en uitgesplitst in:

€ 98.258 activiteitenlasten materieel (zaal, techniek e.d.)

€ 84.181 activiteitenlasten personeel (techniek, publieksservice)

Binnen enkele posten zijn afwijkingen zichtbaar:

Private middelen - particulieren incl vriendenverenigingen: De daling hangt vooral samen met een afname van het aantal vriendenlidmaatschappen. Het Dansgenotenprogramma heeft in 2025 nog niet het gewenste momentum bereikt; voor 2026 wordt gewerkt aan een hernieuwde positionering.

Coproductiebijdragen: hoger dan begroot, mede doordat ook de coproductie met PRA Muziektheater ten behoeve van DansWEB hieronder is verantwoord.

Artistiek kader: hogere lasten doordat naast begrote personeelskosten ook overige artistieke freelancers (zoals regisseur en curator dansMuseum) onder deze post zijn ondergebracht. Dit geeft een realistischer weergave van de totale artistieke inzet.

5.1.3 Toekomstverwachting

Tot en met 2028 ontvangt ND structurele subsidie, samenwerkingscontracten met Theater aan het Vrijthof en VSCD zijn verlengd tot dezelfde periode. De extra structurele bijdrage van de Gemeente Maastricht is toegezegd tot en met 2026. Vanaf 2027 ontstaat daarmee een aandachtspunt in de structurele financiering, terwijl publieksbereik en maatschappelijke programma's lokaal blijven groeien. De lobby richting gemeentelijken regionale partners blijft daarom essentieel en is in volle gang.

Tijdens de COVID-19 periode is er breed geïnvesteerd in digitalisering binnen de culturele sector. Inmiddels zien we dat deze tijdelijke impuls afneemt, terwijl digitale infrastructuur juist blijvend onderhoud, doorontwikkeling en actualisering vraagt. Voor de Nederlandse Dansdagen betekent dit dat het duurzaam in stand houden van ND Digitaal, inclusief het archief en het toekomstige dansMuseum, een structurele uitdaging vormt.

We voeren hierover actief gesprekken met collega-instellingen en het bredere dansveld, die vergelijkbare vraagstukken ervaren, en met fondsen zoals DigitALL, om gezamenlijk te verkennen welke mogelijkheden er zijn. Daarbij is het voor ons essentieel dat financiering voor het digitale platform aanvullend is op - en niet ten koste gaat van - de middelen voor onze kernactiviteiten. Digitale ontwikkeling is voor ND geen extraatje, maar een blijvende verantwoordelijkheid voor het bewaren en delen van het geheugen van de Nederlandse dans.

Daarnaast vraagt de stijgende prijs van hotelovernachtingen in Maastricht om strategische oplossingen, om nationaal- en internationaal ontvangst mogelijk te houden zonder druk op andere begrotingsposten. Ook de werkdruk binnen het kernteam blijft een aandachtspunt.

5.1.4 Informatie over rechtspersoon

Stichting Nederlandse Dansdagen is gevestigd in Maastricht en ingeschreven bij de KvK onder nummer 33304025. De stichting heeft als doel: het organiseren van de Nederlandse Dansdagen, en voorts al hetgeen met een en-ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords.

5.1.5 WNT-verantwoording 2025 Stichting Nederlandse Dansdagen

De WNT is van toepassing op Stichting Nederlandse Dansdagen. Het voor Stichting Nederlandse Dansdagen toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2025 €246.000,-

5.1.6 Bezoldiging topfunctionarissen

De Raad van Toezicht stelt het bezoldigingsbeleid en de hoogte van andere bezoldigingscomponenten vast. Het beleid wordt jaarlijks geactualiseerd. De leden van de Raad van Toezicht zijn onbezoldigd. Bij de vaststelling van het bezoldigingsbeleid en de beloning van de directie volgt Stichting De Nederlandse Dansdagen de richtlijnen van de CAO Toneel en Dans.

5.1.6.1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking

NAAM	R. WINTJENS	C. LAENEN	L. NABUURS
Functiegegevens	Algemeen directeur		
Aanvang en einde functievervulling in 2025	01/01 tm 31/12	01/01 tm 31/12	01/01 tm 31/12
Omvang dienstverband (FTE)	0,6	0,8	0,7
Dienstbetrekking (ja/nee)	ja	ja	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	75.690	60.097	57.320
Beloning betaalbaar op termijn	6.028	7.328	7.332
Subtotaal	81.718	67.425	64.652
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	147.600	196.800	172.200
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag			
Totale bezoldiging	81.718	67.425	64.652
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2024			
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01/01 tm 31/12	01-09 tm 31/12	01/10 tm 31/12
Omvang dienstverband (FTE)	0,7	0,8	0,7
Dienstbetrekking (ja/nee)	ja	ja	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	55.371	17.805	13.165
Beloning betaalbaar op termijn	6.842	1.827	1.779
Subtotaal	62.213	19.632	14.944
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	163.100	61.512	40.775
Bezoldiging	62.213	19.632	14.944

5.1.6.1b Raad van Toezicht

GEGEVENS 2025	
Naam Topfunctionaris	Functie
Mavis Carrilho	voorzitter
Ahmed Marcouch	vice-voorzitter
Sandra Holtjer	lid
Ted Brandsen	lid
Myrthe van Opstal	lid
Josje van Dongen	lid
Rob van Steen	lid

ACTIVA		2025	2024
<i>Bedragen in EUR</i>			
1	Vorderingen	15 4 .849	23 4 .250
2	Liquide middelen	296.030	281.236
	Totaal vlottende activa	450.879	515.486
	TOTAAL ACTIVA	450.879	515.486
PASSIVA			
3	Algemene reserve	174.151	89.808
4	Bestemmingsreserves	0	74.885
	Totaal eigen vermogen	174.151	16 4 .693
5	Kortlopende schulden	276.728	350.793
	TOTAAL PASSIVA	450.879	515.486

5.3

EXPLOITATIEREKENING

BATEN		2025	Begroting 2025	2024
<i>Bedragen in EUR</i>				
EIGEN INKOMSTEN				
1	Publieksinkomsten binnenland (2+3):	89.170	90.000	118.478
2	Recette/kaartverkoop	88.366	90.000	103.928
3	Uitkoop	804	0	14.550
4	Totaal Publieksinkomsten (1)	89.170	90.000	118.478
5	Sponsorinkomsten	4.444	12.500	3.270
6	Vergoedingen coproducent Theater aan Het Vrijthof	209.948	13.000	15.259
7	Overige directe inkomsten	60.362	75.000	140.137
8	Totaal overige directe inkomsten (5+6+7)	274.754	100.500	158.666
9	Totaal Directe inkomsten(4+8)	363.923	190.500	277.144
10	Indirecte inkomsten	34.985	20.000	36.278
11	Private middelen - particulieren incl. vriendenverenigingen	6.582	11.000	5.393
12	Private middelen - private fondsen	388.409	365.000	226.385
13	Totale bijdragen uit private middelen(12+13)	394.991	376.000	231.778
14	Totaal eigen inkomsten (9+10+13)	793.899	586.500	545.200
SUBSIDIES				
15	Totaal structureel OCW	421.318	406.367	344.672
16	Totaal structureel Provincie	143.500	143.500	149.779
17	Totaal structureel Gemeente	302.710	302.710	296.194
18	Totaal structurele publieke subsidie overig	60.000	187.000	74.409
19	Totale structurele subsidies (15+16+17+18)	927.528	1.039.577	865.053
20	Incidentele publieke subsidies	0	0	15.000
21	Totaal subsidies (19+20)	927.528	1.039.577	880.053
TOTALE BATEN (14+21)		1.721.427	1.626.077	1.425.253

LASTEN		2025	Begroting 2025	2024
<i>Bedragen in EUR</i>				
1	Beheerslasten materieel	99.393	120.283	82.638
2	Beheerslasten personeel	400.372	407.608	295.090
3	Beheerlasten totaal (1+2)	499.766	527.891	377.728
4	Activiteitenlasten materieel	778.470	626.875	626.674
5	Activiteitenlasten personeel	433.735	462.900	419.127
6	Activiteitenlasten totaal (4+5)	1.212.205	1.089.775	1.045.801
	TOTALE LASTEN (3+6)	1.711.970	1.617.666	1.423.529
7	Saldo uit gewone bedrijfsvoering (Totale Baten - Totale Lasten)	9.457	8.411	1.724
8	Bijzondere baten/ -lasten			
8	EXPLOTATIERESULTAAT (7+8)	9.457	8.411	1.724
	RESULTAATBESTEMMING			
	Algemene reserve	9.457		1.724
	Totaal resultaatbestemming	9.457		1.724

ALGEMEEN

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving, mede op basis van Richtlijn RJ 640 met inachtneming van specifieke aanwijzingen van het Handboek Verantwoording Cultuursubsidies Instellingen 2025-2028 van het Ministerie Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) en van eventuele andere subsidiegevers of fondsen zoals beschreven in de Inhoudelijke toelichting op de balans en exploitatierekening. De jaarrekening is opgesteld in euro's. Indien voor activa en passiva geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

CONTINUÏTEIT

Stichting Nederlandse Dansdagen heeft voor de periode 2025 tot en met 2028 een structurele subsidie toegezegd gekregen door het Ministerie van OCW, de Provincie Limburg en de Gemeente Maastricht. De jaarrekening is opgesteld op basis van het continuïteitsbeginsel, mede gezien de aanwezige reserves binnen de Stichting.

WAARDERINGSGRONDSLAGEN VOOR DE BALANS

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie, inclusief de transactiekosten indien materieel. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Liquidemiddelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserves zijn reserves met een beperktere bestedingsmogelijkheid, waarbij de beperking door het bestuur is aangebracht. De aard van de bestemmingsreserves wordt later toegelicht.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de bedragen waartegen de schuld moet worden afgelost.

GRONDSLAGEN VOOR RESULTAATBEPALING

Algemeen

Het resultaat (saldo) wordt bepaald als het verschil tussen het totaal der baten en het totaal der lasten. Ontvangsten en uitgaven worden in de staat van baten en lasten toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Bij de toerekening wordt een bestendige gedragslijn gevolgd.

Resultaatbestemming

Indien aanbestemmingsreserve(s) respectievelijk bestemmingsfonds(en) wordt gedoteerd dan wel daaruit wordt geput wordt deze mutatie op de volgende wijze verwerkt: het saldo van de staat van baten en lasten wordt bepaald inclusief het overschot of tekort dat is ontstaan uit hoofde van de baten en lasten met een bijzondere bestemming. Onder de staat van baten en lasten wordt vervolgens een specificatie opgenomen van de verwerking van dit saldo in de onderscheiden posten van het eigen vermogen.

Subsidies

Inovereenstemming met RJ 274 – Overheidssubsidies worden subsidies en andere vormen van overheidssteun verwerkt zodra er een redelijke zekerheid is dat de stichting aan de gestelde voorwaarden voldoet en de subsidie of faciliteit daadwerkelijk zal verkrijgen. Indien ze in het verslagjaar niet volledig zijn besteed, worden de nog niet bestede gelden opgenomen onder de kortlopende schulden als 'vooruitontvangen subsidies'.

Kosten

De kosten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Vergelijkende cijfers

Inovereenstemming met de geldende verslaggevingsstandaarden zijn bepaalde vergelijkende cijfers aangepast in deze jaarrekening voor presentatiedoeleinden.

ACTIVA			
Materiële vaste activa			
Verloop materiële vaste activa		Inventaris en ICT	
Het verloop van de materiële vaste activa wordt als volgt weergegeven:			
	Aanschafwaarde per 1 januari		36.919
	Cumulatieve afschrijvingen per 1 januari		-36.919
	Boekwaarde per 1 januari		0
	Mutaties		
	Aanschafwaarde per 31 december		36.919
	Cumulatieve afschrijvingen per 31 december		-36.919
	Boekwaarde per 31 december		0
Vlottende activa		2025	2024
I. Vorderingen			
	Debiteuren	24.068	114.360
	Totaal debiteuren	24.068	114.360
	Te ontvangen subsidies		
	Fonds voor Cultuurparticipatie	0	12.500
	Gemeente Maastricht	30.271	30.519
	Gemeente Maastricht-Centre Ceramique-tav Cultuurmakers -	2.250	0
	Het Cultuurfonds	10.000	0
	Platform ACCT	2.000	0
	Stichting Fonds 21	15.000	0
	Stichting Kanunnik Salden / Nieuwenhof	3.000	0
	Stichting VSB Fonds	0	15.000
	Totaal te ontvangen subsidie	62.521	58.019
	Te vorderen belastingen en premies sociale verzekeringen		
	Omzetbelasting	66.991	59.474
	Totaal te vorderen belastingen en sociale verzekeringen	66.991	59.474
	Overige vorderingen		
	Vooruitbetaalde kosten		
	Borgsommen	0	1.380
	Overige vorderingen	1.017	1.017
	Totaal overige vorderingen	251	0
	Totaal vorderingen	1.268	2.397
		154.849	234.250
II. Liquide middelen			
	Bank	296.030	281.236
	Totaal liquide middelen	296.030	281.236
	<i>De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de stichting</i>		

PASSIVA		
<i>Bedragen in EUR</i>		
Eigen vermogen	2025	2024
III. Algemene reserve		
Algemene reserve saldo per 1 januari	89.808	88.084
Uit resultaatbestemming	9.457	1.724
Mutatie vanuit bestemmingsreserve	74.885	0
Algemene reserve saldo per 31 december	174.151	89.808
IV. Bestemmingsreserves		
Bestemmingsreserve Opdrachten Makers saldo per 1 januari	19.746	19.746
Mutatie naar algemene reserve	-19.746	0
Bestemmingsreserve Opdrachten Makers saldo per 31 december	0	19.746
Bestemmingsreserve DansWEB saldo per 1 januari	40.139	40.139
Mutatie naar algemene reserve	-40.139	0
Bestemmingsreserve DansWEB saldo per 31 december	0	40.139
Bestemmingsreserve Prijzen saldo per 1 januari	15.000	15.000
Mutatie naar algemene reserve	-15.000	0
Bestemmingsreserve Prijzen saldo per 31 december	0	15.000
Totaal bestemmingsreserves	0	74.885
Totaal eigen vermogen	174.151	164.693
V. Kortlopende schulden		
Schulden aan leveranciers		
Crediteuren	83.397	23.764
Totaal schulden aan leveranciers	83.397	23.764
Af te dragen belastingen en premies sociale verzekeringen		
Loonbelasting	27.506	10.546
Pensioenpremies	6.802	10.968
Overige premies	1.295	90
Totaal af te dragen belastingen en sociale verzekeringen	35.603	21.604
Overige kortlopende schulden		
Te betalen kosten	11.239	30.170
Te betalen vakantiegeld en overige salariskosten	18.539	15.304
Vooruitontvangen subsidies	127.950	259.950
Totaal overige kortlopende schulden	157.728	305.424
Totaal kortlopende schulden	276.728	350.793

Huur verplichtingen

Stichting de Nederlandse Dansdagen heeft een huurovereenkomst afgesloten voor het kantoor aan de Batterijstraat 48 te Maastricht voor € 1.505,82 per maand inclusief servicekosten. De looptijd van dit contract geldt voor onbepaalde tijd. Opzegtermijn is minimaal 6 maanden.

5.7 TOELICHTING OP DE EXPLOITATIEREKENING OVER 2025

BATEN	2025	Begroting 2025	2024
<i>Bedragen in EUR</i>			
EIGEN INKOMSTEN			
1 Publieksinkomsten binnenland (2+3):	89.170	90.000	118.478
2 Recette/kaartverkoop	88.366	90.000	103.928
3 Uitkoop	804	0	14.550
4 Totaal Publieksinkomsten	89.170	90.000	118.478
5 Sponsorinkomsten	4.444	12.500	3.270
6 Vergoedingen coproducent Theater aan Het Vrijthof	209.948	13.000	15.259
7 Overige directe inkomsten			
Verkoop	11.100	9.000	12.084
Horeca	5.496	0	7.478
Partnerbijdrage	12.500	30.000	97.000
Overige	31.266	36.000	23.575
Subtotaal overige directe inkomsten	60.362	75.000	140.137
8 Totaal overige directe inkomsten (5+6+7)	274.754	100.500	158.666
9 Totaal Directe inkomsten (4+8)	363.923	190.500	277.144
10 Indirecte inkomsten	34.985	20.000	36.278
11 Private middelen - particulieren incl. vriendenverenigingen	6.582	11.000	5.393
12 Private middelen - private fondsen			
Fonds21	60.000	50.000	50.000
VSBfondsen	25.000	15.000	15.000
Cultuurfonds	10.000	10.000	0
Stichting DOEN	45.000	37.500	40.000
Elisabeth Strouven Fonds	90.000	90.000	50.000
Cultuurloket DigitAll	100.000	62.500	50.000
Bijdrage van private fondsen	58.409	100.000	21.385
Subtotaal Private middelen - private fondsen	388.409	365.000	226.385
13 Totale bijdragen uit private middelen (11+12)	394.991	376.000	231.778
14 Totaal eigen inkomsten (9+10+13)	793.899	586.500	545.200

BATEN		2025	Begroting 2025	2024
<i>Bedragen in EUR</i>				
	SUBSIDIES			
15	Totaal structureel OCW	421.318	406.367	3 4 4 .672
16	Totaal structureel Provincie	143.500	143.500	149.779
17	Totaal structureel Gemeente	302.710	302.710	296.194
18	Totaal structurele publieke subsidie overig			
	Structurele subsidie Fonds voor Cultuurparticipatie	60.000	0	70.000
	Structurele subsidie overig	0	187.000	4.409
	Subtotaal structurele publieke subsidie overig	60.000	187.000	74.409
19	Totale structurele subsidies (15+16+17+18)	927.528	1.039.577	865.053
20	Incidentele publieke subsidies			
	Incidentele subsidie gemeente	0	0	15.000
	Subtotaal incidentele publieke subsidies	0	0	15.000
21	Totaal subsidies (19+20)	927.528	1.039.577	880.053

LASTEN		2025	Begroting 2025	2024
<i>Bedragen in EUR</i>				
1	Beheerslasten materieel			
	Huisvesting	19.070	22.158	17.708
	Bureaunkosten	7 1.007	75.925	54.266
	Algemene publiciteit	9.316	16.200	10.664
	Afschrijvingen	0	6.000	0
	Totaal beheerslasten materieel	99.393	120.283	82.638
2	Beheerslasten personeel			
	Artistieke directie	88.386	62 .560	0
	Directie	15 4 .833	156.735	103.357
	Bureaustaf	92 .365	117.423	73.518
	Marketing, fondsenwerving en relatiebeheer	22 .726	18.611	56.854
	Overige medewerkers	0	0	222
	Onkosten werknemers	32.158	23.779	19.342
	Onkosten ingehuurd personeel	4 .769	6.000	6.167
	Overige personeelskosten	25.786	22 .500	40.079
	Uitkering UWV en verzekeringen	-20.651	0	-4.449
	Totaal beheerslasten personeel	400.372	407.608	295.090
3	Beheerslasten totaal (1+2)	499.766	527.891	377.728
4	Activiteitenlasten materieel			
	Decors, kostuums, rekwisieten	0	0	9.115
	Techniek, video, licht, geluid	48.460	45.000	41.644
	Huur ruimten	4 .687	275	275
	Inrichting locatie	39.889	39.700	39.269
	Reis, verblijf, sejours, transport	111.224	78.000	102 .532
	Bijdrage coproductie	93.213	25.000	25.000
	Overige uitvoeringskosten	7.954	124.900	103.890
	Marketingcommunicatie	108.383	117.500	127.524
	PR	7.600	10.000	8.955
	Overige marketingkosten	15.657	9.000	10.436
	Educatie	1.768	0	14 .597
	Programmering	139.737	155.000	125.573
	Lasten coproductie Theater aan het Vrijthof	182 . 439	0	0
	Horeca inkoopkosten	17.459	22 .500	17.863
	Totaal activiteitenlasten materieel	778.470	626.875	626.674

LASTEN		2025	Begroting 2025	2024
<i>Bedragen in EUR</i>				
5	Activiteitenlasten personeel			
	Artistieke directie	0	0	70.176
	Artistiek kader	126.664	74.463	96.049
	Uitvoerenden	4.329	26.716	0
	Overig artistiek personeel	51.308	73.952	19.569
	Productie en techniek	160.045	158.101	161.757
	Marketing	53.179	61.843	38.739
	Educatie	36.159	65.326	25.551
	Publieksservice en kassa	0	0	5.960
	Vrijwilligers	600	1.000	0
	Overige medewerkers	1.450	1.500	1.325
	Totaal activiteitenlasten personeel	433.735	462.900	419.127
6	Activiteitenlasten totaal (4+5)	1.212.205	1.089.775	1.045.801

M

6. Risicomanagement

De Nederlandse Dansdagen opereert in een dynamisch veld waarin artistieke ambities, maatschappelijke opdrachten en organisatorische realiteit samenkomen. Risicomanagement is daarom een integraal onderdeel van governance en bedrijfsvoering. Belangrijke strategische risico's liggen op het terrein van structurele financiering, personele draagkracht en stijgende kosten in de festivalomgeving. Daarnaast brengt de rol van ND als landelijke netwerk- en platformorganisatie afhankelijkheden met zich mee in samenwerkingen, projectfinanciering en beleidsontwikkelingen binnen de cultuursector.

Operationeel vraagt de combinatie van festivalproductie en jaarronde programmaontwikkeling om voortdurende aandacht voor werkdruk, kennisborging en continuïteit binnen een relatief klein kernteam. Ook digitale ontwikkeling en erfgoedopbouw brengen technologische en organisatorische risico's met zich mee.

Een specifiek aandachtspunt vormt de ontwikkeling rond Fair Practice en de aangescherpte wetgeving op het gebied van zelfstandigheid (Wet DBA). Naast het feit dat de wetgeving vraagt om een grotere inzet van medewerkers in loondienst, maakt de toepassing van Fair Practice-tarieven voor ZZP'ers de inzet van zelfstandigen financieel aanzienlijk zwaarder. Opdrachten moeten in veel gevallen worden begroot tegen een opslag van circa 150% van reguliere loonkosten. Dit maakt structurele samenwerking met zelfstandigen voor grotere projecten kostbaar en vraagt om nieuwe oplossingen. Daarom verkennen we alternatieve arbeids- en samenwerkingsvormen, zowel binnen de organisatie als in afstemming met het bredere veld, om duurzame betrokkenheid mogelijk te houden zonder juridische of financiële kwetsbaarheid te creëren.

Deze risico's worden beheerst door:

- periodieke financiële rapportages en scenarioverkenningen; een actief gesprek tussen directie
- en Raad van Toezicht over risicoanalyse en mitigatie; investering in personele uitbreiding en
- duurzame werkprocessen; spreiding van inkomstenbronnen en structurele evaluatie van
- partnerschappen en projecten; verkenning van nieuwe arbeids- en samenwerkingsvormen
- passend bij Fair Practice, actuele wetgeving en organisatiestructuur.

Risicomanagement is daarmee onderdeel van de dagelijkse besturing en strategische koers van de organisatie.

7. HR & Organisatie

De Nederlandse Dansdagen hecht grote waarde aan een gezonde, veilige en inspirerende werkomgeving. In 2025 is gestart met uitbreiding van het kernteam en herverdeling van taken, met als doel de piekbelasting rondom het festival beheersbaar te houden en duurzame inzetbaarheid te versterken.

Daarnaast is ingezet op professionele ontwikkeling van medewerkers en op open gesprekken over werk-privébalans, passend bij verschillende generaties en werkstijlen binnen het team. Zo bouwen we stap voor stap aan een organisatie waarin ruimte is voor betrokkenheid, gesprek en duurzaamheid.

Werken voor een festival vraagt echter ook om een specifieke manier van werken. Voor nieuwe medewerkers is niet altijd direct zichtbaar wat de piekbelasting en dynamiek van een festivalorganisatie in de praktijk betekenen. Soms leidt dat tot de keuze om vroegtijdig een andere functie te zoeken. Dat is begrijpelijk: festivalwerk moet passen bij iemands ritme, energie en voorkeuren. Tegelijkertijd zien we het als onze verantwoordelijkheid om nieuwe collega's beter voor te bereiden op wat werken bij de Nederlandse Dansdagen inhoudt, zodat verwachtingen en realiteit beter op elkaar aansluiten.

De organisatie volgt de CAO Toneel en Dans. Zowel medewerkers in loondienst als zelfstandigen worden conform Fair Practice-principes gehonoreerd. Jaarlijks vinden ontwikkelingsgesprekken plaats en wordt geïnvesteerd in opleiding om samen ontwikkelen en/of gemotiveerd te blijven.

De directie bestond in 2025 uit Ronald Wintjens als algemeen directeur en Claudia Laenen en Lobke Nabuurs als nieuwe directie. Het team van Nederlandse Dansdagen bestaat uit artistiek coördinator Stacz Wilhelm, festivalcoördinator Johanna Korgel, hoofd marketing Martijn Schipper, marketing medewerker Anne Smeets (per februari 2025), educatie en participatiemedewerker Axelle Gulikers-De Rore, manager office en organisatie Gemma Willems en medewerker bureau & marketing Minouk Slijpen (tot augustus 2025), zij werd opgevolgd door Judith Wullems. Het team werd met twee functies uitgebreid; Mascha Tielemans op productie en Morgana Braga op ND digitaal. In totaal gaat het om ongeveer 6,97 FTE. Het team wordt in aanloop naar en tijdens het festival versterkt met freelancers in educatie, productie, techniek en marketing en ruim 60 vrijwilligers. De kaartverkoop werd georganiseerd en uitgevoerd door Theater aan het Vrijthof. De coördinatie van de kaartverkoop vanuit ND lag in handen van Mariska van Wezel.

De Nederlandse Dansdagen heeft met de verschillende jury's en redacties van de Dansprijzen adviesgesprekken t.b.v. de programmering.

Stichting Nederlandse Dansdagen werkt met een Raad van Toezicht-model. In 2025 bestaat de directie uit gezamenlijke directeur-bestuurders met zowel artistieke als zakelijke verantwoordelijkheid. Taken, bevoegdheden en besluitvorming zijn vastgelegd in een directiereglement.

De Raad van Toezicht vervult haar rol als toezichthouder, sparringpartner en werkgever van de directie. De RvT vergadert periodiek over strategie, financiën, artistieke koers, personele ontwikkeling en risicoanalyse. Audit- en remuneratiecommissies ondersteunen de RvT in hun specifieke taken. Alle leden van de Raad van Toezicht vervullen hun functie onbezoldigd.

In 2025 heeft de Raad van Toezicht onder externe begeleiding een zelfevaluatie uitgevoerd. De Raad typeert het functioneren als constructief en collegiaal, met een gedeeld beeld van de sterke punten en ontwikkelpunten.

Belangrijke aandachtspunten zijn het verder versterken van de onderlinge samenhang, het expliciteren van de toezichtvisie en het professionaliseren van de werkgeversrol. Daarnaast is afgesproken om de informatievoorziening te verbeteren, onder meer door het ontwikkelen van een overzichtelijk dashboard met kernindicatoren en het werken met een actie- en besluitenlijst.

Sinds de bestuurswisseling is de Raad meer toekomstgericht en betrokken. Er is afgesproken om de samenwerking met de bestuurders verder te verdiepen en meer ruimte te creëren voor strategische advisering en het bespreken van dilemma's.

De zelfevaluatie heeft geleid tot concrete verbeterafspraken en wordt gezien als een belangrijke stap in de verdere professionalisering van de Raad.

De Nederlandse Dansdagen onderschrijft en past de Governance Code Cultuur, de Fair Practice Code en de Code Diversiteit & Inclusie actief toe. Deze codes vormen een intrinsiek kader voor reflectie, ontwikkeling en verantwoording. Ze helpen ons scherp te blijven op de vraag: hoe organiseren wij ons werk op een manier die recht doet aan onze maatschappelijke rol, onze medewerkers, onze makers en ons publiek?

Governance Code Cultuur

De Governance Code Cultuur vormt het uitgangspunt voor zorgvuldig bestuur en transparant toezicht. De Nederlandse Dansdagen hanteert een Raad van Toezicht-model, waarin directie en RvT hun eigen verantwoordelijkheden hebben en samenwerken in een sfeer van openheid en aanspreekbaarheid. De Raad van Toezicht fungeert als toezichthouder, sparringpartner en werkgever van de directie en is zichtbaar en benaderbaar voor de organisatie.

In het directiereglement zijn taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden vastgelegd, evenals de onderwerpen waarvoor goedkeuring van de Raad van Toezicht vereist is. De directie informeert de RvT structureel over strategie, artistiek beleid, financiën, personeel en relevante beleidsontwikkelingen. Hiermee borgen we transparantie, integriteit en een zorgvuldige verdeling van verantwoordelijkheden.

De Nederlandse Dansdagen realiseert maatschappelijke doelstellingen die voortkomen uit haar missie: de stem van de dans en de danskunstenaar luider laten klinken, het erfgoed, de actualiteit en de toekomst van de Nederlandse dans zichtbaar maken, en met dans maatschappelijke beweging en dialoog stimuleren. Directie en Raad van Toezicht reflecteren jaarlijks op de toepassing van de code, zodat governance geen statisch kader is, maar een levend onderdeel van de organisatiecultuur.

Fair Practice Code

ND volgt de CAO Toneel en Dans en hanteert de Fair Practice Code als leidraad voor eerlijke beloning, transparante afspraken en duurzame samenwerking. Medewerkers in loondienst en zelfstandigen worden conform geldende cao's en Fair Practice-principes gehonoreerd. Voor werknemers zijn verzekeringen en pensioenvoorzieningen ingericht; voor stagiairs en vrijwilligers gelden passende regelingen.

In 2025 zijn thema's als werkdruk, duurzame inzetbaarheid, sociale veiligheid en gedeelde waarden niet als afzonderlijke trajecten benaderd, maar integraal verweven in de dagelijkse praktijk van de organisatie. Op verschillende plekken in dit jaarverslag wordt toegelicht hoe hier concreet invulling aan is gegeven, onder meer via teamuitbreiding, herverdeling van taken, verbeterde werkprocessen en de inzet van een externe vertrouwenspersoon.

Code Diversiteit & Inclusie

Diversiteit en inclusie vormen een wezenlijk onderdeel van de visie van de Nederlandse Dansdagen. Wij geloven dat de toekomst van de dans alleen werkelijk toekomstbestendig is wanneer uiteenlopende perspectieven, achtergronden, stijlen en stemmen structureel ruimte krijgen - op het podium, in het publiek, in samenwerkingen en binnen de organisatie zelf.

We hanteren de vier P's - Programma, Publiek, Partners en Personeel - als leidraad om diversiteit en inclusie te ontwikkelen, te toetsen en te verankeren. Deze uitgangspunten zijn geen einddoel, maar een continu proces van bewustwording, bijsturing en groei.

PROGRAMMA

In de programmering streven we naar meerstemmigheid: verschillende dansvormen, culturele referenties, generaties en artistieke talen naast elkaar. Programmaliijnen als Urban Paradox, participatieve projecten zoals dansWEB, en inclusieve stadsprogrammering in en rond de Danstent dragen bij aan een festival dat uitnodigt tot ontmoeting, herkenning en ontdekking. Tegelijkertijd werken we toe naar programmering die niet alleen divers toont, maar ook divers tot stand komt - in selectieprocessen, adviesstructuren of curatorschap.

PUBLIEK

We zetten actief in op publieksverbreding en toegankelijkheid, fysiek, financieel en inhoudelijk. Gratis en laagdrempelige programmaonderdelen, participatieprojecten, digitale producties en samenwerking met onderwijs- en zorgpartners maken dans bereikbaar voor mensen die niet vanzelfsprekend het theater bezoeken. Zo groeit ND als festival waar uiteenlopende publieksgroepen zich welkom en gezien voelen.

PARTNERS

Samenwerking is essentieel om inclusie duurzaam te verankeren. We bouwen aan langdurige relaties met maatschappelijke organisaties, onderwijsinstellingen, zorgpartners, erfgoedinstellingen en culturele netwerken. Ook binnen het dansveld nemen we verantwoordelijkheid door kennisdeling, sectorbrede initiatieven en gezamenlijke agendering van urgente thema's, zoals via de Call to Action en het Debat van de Nederlandse Dans. Ook met deze partners bespreken we onze waarden en delen we onze visie – daar ontstaan bijzondere gesprekken als vruchtbare bodem voor de toekomst.

PERSONEEL

Ook intern blijft diversiteit en inclusie een belangrijk aandachtspunt. We werken aan een organisatiecultuur waarin verschillende werkstijlen, achtergronden en generaties elkaar versterken. Bij werving, stages, jury- en adviesstructuren wordt actief gezocht naar bredere representatie, en de Raad van Toezicht is divers samengesteld en zet haar netwerken in om inclusiviteit binnen bestuur en organisatie verder te versterken.

Tegelijkertijd erkennen we dat diversiteit en inclusie binnen het kernteam nog verdere ontwikkeling vragen. Op dit moment wordt dit thema verkend in expertgroepen en via uitwisseling met collega-instellingen. De komende periode is het noodzakelijk om deze inzichten te vertalen naar structureel beleid. Daarbij kijken we nadrukkelijk ook naar onszelf: wat betekent het om meerstemmigheid en toegankelijkheid niet alleen te programmeren, maar ook daadwerkelijk te belichamen als organisatie en wat vraagt dat van je als organisatie?

We verwachten dat de nieuwe visie hierin richting geeft en nieuwe deuren opent. In 2026 starten we daarom een intensief traject met het team om gezamenlijk verdere stappen te zetten in het verankeren van diversiteit, inclusie en toegankelijkheid in onze manier van werken.

7.4

VERTROUWENSPERSOON ND – SOCIALE VEILIGHEID

In 2025 is gestart met de samenwerking met een externe vertrouwenspersoon, Vera Aarts. Zij is benaderbaar voor medewerkers, freelancers en andere betrokkenen bij de Nederlandse Dansdagen. In het verslagjaar heeft zij het team meegenomen in wat een vertrouwenspersoon kan betekenen, hoe meldingen verlopen en hoe gezamenlijk gewerkt kan worden aan een aanspreekcultuur en sociale veiligheid binnen de organisatie. In 2025 zijn geen meldingen gedaan bij de vertrouwenspersoon.

Daarnaast is in 2025 een gedragscode opgesteld voor zowel intern als extern gebruik. Deze code geeft richting aan hoe binnen de Nederlandse Dansdagen wordt samengewerkt, hoe wordt omgegaan met makers, partners en publiek, en welke waarden de organisatie in haar handelen wil uitdragen.

Parallel hieraan is met het team gewerkt aan het formuleren van gedeelde waarden: hoe willen we samenwerken, hoe gaan we met elkaar en met makers, partners en publiek om, en welke cultuur willen we als organisatie vormgeven. Deze waarden zijn niet alleen intern verankerd, maar ook actief meegenomen in de samenwerking met externe partners en in de wijze waarop de Nederlandse Dansdagen zich als festival presenteert.

De aanbevelingen van de vertrouwenspersoon om sociale veiligheid blijvend onderdeel te maken van de organisatiecultuur en hierover periodiek in gesprek te blijven, worden meegenomen in de verdere ontwikkeling van het beleid.

7.5 ROOSTER VAN AFTREDEN RAAD VAN TOEZICHT

De Raad van Toezicht bestond in 2025 in totaal uit zeven personen. De zittingsduur voor de overige leden van de Raad van Toezicht blijft maximaal twee keer vier jaar. Daarbij is Ahmed Marcouch per 31 december 2025 afgetreden na zijn eerste termijn en is besloten dat Rob van Steen per 31 maart 2026 zal aftreden.

Naam Topfunctionaris	Functie	Benoeming	Herbenoeming	Aftreden
Mavis Carrilho	Voorzitter	2021	2025	2029
Ahmed Marcouch	Vice voorzitter	2021		2025
Sandra Holtjer	Algemeen lid	2021	2025	2029
Ted Brandsen	Algemeen lid	2020	2024	2028
Myrthe van Opstal	Algemeen lid	2020	2024	2028
Josje van Dongen	Algemeen lid	2023		2027
Rob van Steen	Algemeen lid	2023		2026

NEVENFUNCTIES RAAD VAN TOEZICHT

Mavis Carrilho

(directeur Bestuurs- en Managementadviesing, Gemeente Amsterdam), voorzitter, sinds 2021

- Lid Raad van Toezicht Tivoli Vredenburg
- Lid Raad van Toezicht Rewire (per 1 november 2025)

Ahmed Marcouch

(burgemeester Arnhem), vice-voorzitter, sinds 2021

- Voorzitter Veiligheidsregio Gelderland-Midden
- Voorzitter AB en DB Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM)
- Voorzitter Districtelijk Veiligheidsoverleg (DVO) Gelderland-Midden
- Lid Bestuurscollege Oost-Nederland
- Lid Regionaal Veiligheidsoverleg (RVO) Oost-Nederland
- Voorzitter Stuurgroep Regionaal Informatie- en Expertise Centrum (RIEC)
- Lid DB Nederlands Instituut Publieke Veiligheid (NIPV) en Veiligheidsberaad

- Vicevoorzitter en lid DB The Economic Board Arnhem-Nijmegen
- Lid AB Groene Metropoolregio (GMR)
- Lid Euregio Rijn-Waal
- Lid Raad van Advies Stichting Het Nationale Park De Hoge Veluwe
- Bestuurslid Lucie Burgers Stichting
- Lid Raad van Toezicht Teylingereind
- Lid begeleidingscommissie Sociaal en Cultureel Planbureau
- Lid commissie Mijns
- Voorzitter Adviescommissie Eremedaille voor Verdienste Politie
- Voorzitter Katalys
- Lid Raad van Toezicht Stichting Het Vergeten Kind (beëindigd in december 2025)
- Vicevoorzitter Raad van Toezicht Stichting Nederlandse Dansdagen (beëindigd in oktober 2025)

Sandra Holtjer

(partner non profit advisory services, Crowe Foederer), lid, sinds 2021

- Voorzitter Stichting Het Romeins Museum
- Lid raad van toezicht en auditcommissie, voorzitter remuneratiecommissie Stichting Trajekt (tot 16 april 2025)

Ted Brandsen

(directeur Het Nationale Ballet) lid, sinds 2020

- Artistiek adviseur van de Nationale Balletacademie
- Voorzitter Hans van Manen Stichting
- Voorzitter Toer van Schayk Stichting
- Voorzitter Positioning Ballet
- Jurylid Johannes Vermeer Prijs
- Jurylid Fedora Prize for Ballet / van Cleef & Arpels Prize for Ballet

Myrthe van Opstal

(coördinator bij ArtEZ Vooropleiding Dans Venlo) lid, sinds 2020

- Lid Raad van Bestuur The Ruggeds

Josje van Dongen,

(Dean Development & Relations Hotel Management School Maastricht) lid, sinds maart 2023

- Member Board of Directors van de Hospitality Sales and Marketing Association International Europe

Rob van Steen,

(Directeur-bestuurder Stichting Theaters Tilburg, per 1 oktober 2025 Algemeen directeur Scapino) lid, sinds maart 2023 tot en met 31 maart 2026

- Bestuursadviseur Stichting KoBra (beëindigd per 1 juli 2025) Voorzitter
- Cultuuralliantie Tilburg (beëindigd per 1 juli 2025) Bestuurslid Stichting
- Makershuis Tilburg (beëindigd per 1 juli 2025) Penningmeester Stichting Tilburg
- Dansstad (beëindigd per 1 juli 2025) Bestuurslid Stichting Binnenstad
- Management Tilburg (beëindigd per 1 juli 2025)

- Penningmeester Stichting Tafel Gelijkgestemde Theaterdirecties (beëindigd per 1 juli 2025)
- Penningmeester Stichting Nationale Musical Tour (beëindigd per 1 juli 2025)

Lobke Nabuurs,

(Directeur-bestuurder Nederlandse Dansdagen) sinds 1 oktober 2024

- 2020 - heden Eigenaar en mede-oprichter CASC International Arts Management
- 2020 - heden Eigenaar LN Management
- 2023 - heden Voorzitter Alienated Performance Art, Tilburg
- 2023 - heden klankbordgroep Sociale Veiligheid Podiumkunsten

Claudia Laenen,

(Directeur-bestuurder Nederlandse Dansdagen) sinds 1 september 2024

- 2020 - heden mede-oprichter CASC International Arts Management
- 2022 - heden lid Raad van Toezicht Dansateliers, Maastricht
- 2025 - heden stuurgroep Verenigde Podiumkunstenfestivals

ONDERTEKEND NAMENS DE RAAD VAN TOEZICHT

Mavis Carrilho
Voorzitter

Ahmed Marcouch
Vice-voorzitter

Sandra Holtjer
Algemeen lid

Ted Brandsen
Algemeen lid

Myrthe van Opstal
Algemeen lid

Josje van Dongen
Algemeen lid

Rob van Steen
Algemeen lid

ONDERTEKEND NAMENS HET BESTUUR

Lobke Nabuurs
Directeur-bestuurder

Claudia Laenen
Directeur-bestuurder

8. Bijlage

PRESTATIECIJFERS

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
Provincie Limburg & Gemeente Maastricht

KERNACTIVITEITEN		Huidig boekjaar 2025		Vorig boekjaar 2024	
		Aantal	Aantal bezoeken	Aantal	Aantal bezoeken
1	Tijdens festivalperiode	104	16.568	96	17.064
2	Onbuiten festivalperiode	37	1.619	14	921
		25	22.993	27	18.128
4	Totaal kernactiviteiten (1+2+3)	166	41.180	137	36.113
	Specificatie kernactiviteiten				
5	Gratis bezoeken (op locatie)		11.277		9.955
6	Gratis bezoeken (online)		22.993		18.128
7	Betaalde bezoeken (op locatie) (1+2-5)		6.910		8.653
8	Betaalde bezoeken (online) (3-6)		0		727
	Schoolgebonden activiteiten				
9	Op locatie	27	939	17	1.292
10	Online	0	0	0	0
11	Totaal schoolgebonden activiteiten (9+10)	27	939	17	1.292
12	Totaal kernactiviteiten	193	42.119		37.405

Bij het samenstellen van de prestatiecijfers over 2025 is op enkele onderdelen een aangepaste rekenwijze toegepast ten opzichte van voorgaande jaren. Deze wijzigingen zijn doorgevoerd om de rapportage beter aan te laten sluiten bij de feitelijke bezoekersstromen en om toekomstige vergelijkbaarheid en transparantie te vergroten. In deze paragraaf worden de wijzigingen en opvallende tendensen toegelicht.

1. BETAALDE EN GRATIS BEZOEKEN (OP LOCATIE)

Betaalde bezoeken (op locatie)

Onder betaalde bezoeken (op locatie) worden vanaf 2025 uitsluitend tickets verstaan waaraan een financiële waarde is gekoppeld (betaalde tickets).

Gratis bezoeken (op locatie)

Onder deze categorie vallen alle bezoekers van vrij toegankelijke activiteiten (activiteiten waar geen ticket voor aangeschaft moet worden of waar geen inschrijving voor geldt).

In voorgaande jaren werden €0-tickets nog meegeteld onder betaalde bezoeken (het ticket moest aangeschaft worden/men moest zich registreren of inschrijven) en bestonden de gratis bezoeken uitsluitend uit vrij toegankelijke evenementen (waar geen ticket voor aangeschaft moest worden). Om een zuiverder en realistischer beeld te geven van betaald versus gratis bezoek is deze indeling aangepast.

We zien daarom een stijging in het aantal gratis bezoeken en een lichte daling in het aantal betaalde bezoeken.

2. ONLINE BEZOEKEN/BEREIK

Online bezoeken (online)

In eerdere jaren werden inschrijvingen voor het online festival meegeteld als betaalde online bezoeken. Omdat inschrijving voor het online programma in de praktijk gratis mogelijk was, worden deze vanaf 2025 niet langer als betaalde bezoeken geregistreerd. Daarom staat bij betaalde online bezoeken voor 2025 een waarde van 0. Echter, hadden we wel 662 inschrijvingen voor het online festival in 2025. De genoemde online aantallen geven geen volledig beeld van het totale /online publieksbereik van de Nederlandse Dansdagen. Een belangrijk deel van het online publiek wordt bereikt via onze socialmediakanalen, waar content, registraties en andere digitale activiteiten worden gedeeld en bekeken zonder dat dit altijd als formeel online bezoek wordt geregistreerd. De cijfers in deze rapportage hebben uitsluitend betrekking op het gemeten online festivalbezoek via de website. Voor een volledig overzicht van het online bereik en de bijbehorende aantallen verwijzen wij naar hoofdstuk 4.

3. ACTIVITEITEN EN BEZOEKEN BUITEN FESTIVALPERIODE EN SCHOOLGEBONDEN ACTIVITEITEN

De stijging van het aantal activiteiten en bezoeken buiten de festivalperiode en de schoolgebonden activiteiten hangt grotendeels samen met het project dansWEB. Hoewel het aantal activiteiten is toegenomen, is de groei in het aantal bezoeken relatief minder sterk. Dit hangt samen met de aard van het project, dat zich richt op specifieke en kwetsbare doelgroepen, zoals mensen met een beperking en kinderen binnen het speciaal onderwijs. Binnen dansWEB ligt de nadruk niet op het bereiken van zo veel mogelijk bezoekers, maar op het realiseren van betekenisvolle deelname en impact voor deze doelgroepen.

4. DANSDAGEN ENSCHEDE

De prestatiecijfers van de regio-editie in Enschede zijn niet opgenomen in de totale cijfers, omdat dit een vertekend beeld zou geven van de reguliere activiteiten en resultaten. Ter informatie vermelden wij hieronder wel de belangrijkste cijfers van deze editie. Tijdens de Dansdagen in Enschede werden in totaal 37 activiteiten georganiseerd, waarvan 20 gratis toegankelijk. Het totaal aantal bezoekers en deelnemers aan voorstellingen en workshops bedroeg 16.698, waarvan 1.282 betalende bezoekers/deelnemers en 416 bezoekers/deelnemers aan gratis toegankelijke activiteiten. Daarnaast bezochten circa 15.000 mensen de Danstent, verspreid over drie dagen.

DE KRACHT VAN DANS

Reflectieverslag Dans & Gezondheid
Nederlandse Dansdagen 2025

Door Cathy Hassels Mönning
(met aanvullende redactie ten behoeve van fondsen & partners)

Inleiding

Tijdens het programma Dans & Gezondheid op de Nederlandse Dansdagen 2025 werd dans nadrukkelijk neergezet als méér dan een kunstvorm: als een bron van welzijn, verbinding en vitaliteit. Door het samenbrengen van initiatieven uit kunst, zorg en wetenschap ontstond een zeldzaam rijk beeld van de rol die dans al speelt — én zou kunnen spelen — binnen de samenleving.

Met een breed programma van lezingen, rondetafelgesprekken, voorstellingen, films en ontmoetingen werd zichtbaar hoe dans bijdraagt aan fysieke, mentale en sociale gezondheid. Makers, dansers, onderzoekers, zorgprofessionals en bezoekers deelden persoonlijke verhalen die de transformerende werking van dans tastbaar maakten.

Het verslag hieronder bundelt de meest betekenisvolle inzichten en reacties, en geeft richting aan vervolgstappen om dans structureel onderdeel te maken van zorg, welzijn en maatschappelijke vitaliteit.

2. Waarom Dans & Gezondheid nu essentieel is

Wetenschappelijke literatuur en praktijkervaring bevestigen hetzelfde: dans heeft een uitzonderlijk brede impact. Zo verbetert dans aantoonbaar balans, geheugen, motoriek, stemming, immuunsysteem en sociale veerkracht. Onderzoek toont bovendien aan dat dans depressie en eenzaamheid vermindert, ziekteprocessen vertraagt en pijnbeleving verzacht.

Maar de festivalweek liet vooral zien hoe deze feiten tot leven komen in persoonlijke ervaringen. Families zagen hun dierbaren opnieuw "tot leven komen". Zorgprofessionals zagen patiënten bewegen op manieren waarvan zij dachten dat het niet meer kon. Makers kregen bevestiging dat hun werk helend kan zijn.

Zoals een dans- en bewegingstherapeut het verwoordde: "Dans geeft ruimte om expressie te geven aan wie je bent. Dat vitaliseert – voor iedereen."

3. Verhalen die raken – De menselijke impact

De festivalweek bracht talloze momenten waarin de impact van dans zichtbaar werd. Enkele voorbeelden:

Jonge vrouwen met kanker

Tijdens een voorstelling waarin jonge vrouwen met kanker hun verhaal deelden, zei een moeder: "Ik zie voor het eerst mijn kind weer echt, zoals vóór de kanker."

Een broer die nooit emoties toonde, liet zijn tranen de vrije loop. Verbinding, waardigheid en menselijkheid kwamen samen op het podium.

Bewoners van zorgcentrum Scharwyerveld

Zorgmedewerkers deelden ontroerende observaties:

"Even telt het niet meer dat je dingen vergeet. Twee uur volwaardig meedoen – je zou het iedereen gunnen."

"Hij zegt dat hij zijn armen niet kan strekken, maar bij jullie lukt het ineens."

"Ze zit normaal scheef in haar rolstoel. Bij het dansen ging ze ineens rechtop zitten."

Deze verhalen illustreren hoe dans momenten van autonomie, vreugde en lichamelijke herontdekking creëert.

Mensen met Parkinson, AYA's, ouderen, nieuwkomers

Van jong tot oud, van dansliefhebber tot zorgpatiënt – dans liet nieuwe mogelijkheden zien:

- meer energie
- minder pijn
- meer zelfvertrouwen
- minder angst
- meer sociale verbinding

Zoals maker Tamar Shahinian zei: "Het gaat niet om ziekte of gezondheid, maar om goed leven. Om gezien worden in wie je bent."

4. Ontwikkeling in het veld – Een kantelpunt

Het festival functioneerde als katalysator. Verschillende experts benoemden expliciet dat de Dansdagen een cruciale aanjaagrol vervullen in het bundelen van versnipperde initiatieven en het creëren van landelijke samenhang.

Wat partners benadrukten

- Er is behoefte aan coördinatie en landelijke zichtbaarheid.
- Dans hoort thuis in behandelplannen en welzijnsprogramma's.
- Het veld vraagt om een structureel netwerk, niet om losse projecten.
- ND is de logische plek om deze beweging te dragen.

Professor Tineke Abma: *"Deze editie zou het vliegwiel kunnen zijn. ND is bij uitstek de plek om dit thema duurzaam te agenderen."*

Hoogleraar Janine Stubbe: *"Er is zoveel potentie. Wat nodig is: iemand die dit coördineert, verbindt, verdiept."*

5. Aanbevelingen voor de toekomst

Uit alle gesprekken kwamen vijf duidelijke aanbevelingen naar voren:

1. Structurele landelijke regie en netwerkvorming

Stakeholders vragen om een continue agenda rond Dans & Gezondheid, met ND als spil:

- jaarlijkse programmering op het festival
- tussentijdse labs, bijeenkomsten en kennisdeling
- landelijke partnerschappen met zorginstellingen, onderzoekers en beleidsmakers

2. Verbinding met wetenschap & data

Er is behoefte aan:

- structureel impactonderzoek
- living labs (bijv. in samenwerking met MUMC+, Codarts, Radboud)
- toetsbare modellen voor zorgimplementatie

3. Versterken van inclusieve maakpraktijken

Voorstellingen waarin niet-professionele dansers centraal staan, zoals bij dansWEB en Corpus Clara, moeten een vaste plek krijgen.

Dit vraagt om ruimte, middelen en expertise.

4. Verduurzaming van sociale danspraktijken

Zorginstellingen als Sevagram, Envida en Adelante gaven aan dans blijvend te willen integreren in hun aanbod – mits er ondersteuning is.

5. Professionalisering & projectleiding

Een terugkerende oproep: Er is een projectleider nodig die dit veld de komende jaren kan dragen, verbinden en ontwikkelen.

6. Conclusie – Een beweging is in gang gezet

Dans & Gezondheid 2025 was geen eenmalig programma, maar het begin van een beweging.

Een beweging die raakt aan:

- fysieke gezondheid
- mentale veerkracht
- sociale verbinding
- culturele participatie
- inclusie en diversiteit

Dans verbindt wat vaak gescheiden blijft: kunst, menselijkheid, wetenschap en zorg.

Zoals een festivalbezoeker na een voorstelling zei: *“Dit ging over mens-zijn. Over hoe onze kwetsbaarheid juist toont wie we zijn.”*

De Nederlandse Dansdagen hebben hiermee een betekenisvolle rol gekregen als landelijke aanjager van een domein dat snel groeit, maar nog richting en samenhang nodig heeft.

Het fundament is gelegd. De urgentie is helder. De partners staan klaar.

Nu is het tijd om te bouwen aan een duurzame infrastructuur waarin dans zijn volle maatschappelijke kracht kan inzetten.

////

Volledige reacties

Het is geweldig dat de Nederlandse Dansdagen zo'n mooi podium geven voor de preventieve kant van dans. In dans komt zoveel samen: de fysieke, emotionele, psychologische en sociale aspecten van de mens. Dans geeft ruimte om een persoonlijke manier expressie te geven aan wie je bent. Voor elk mens 'ziek' of 'gezond' kan dat vitaliseren, als je je prettig(er) voelt word je minder snel ziek of ervaar je jezelf als minder ziek.

Ook jezelf herkennen als toeschouwer in wat je in een voorstelling ervaart heeft effect.

Voor die werking van dans kan wat mij betreft nooit genoeg aandacht zijn.

Job Cornelissen

Dans –en bewegingstherapeut, dansdocent & choreograaf

Wat zo belangrijk is aan de Nederlandse Dansdagen binnen Dans en Gezondheid en de uitnodiging om de voorstelling Corpus Clara te delen, is dat er een podium is om het creatieve proces van de studio te delen met een publiek. Voor de dansers was het niet alleen bijzonder om daar te dansen, maar vooral om hun persoonlijke verhalen te mogen delen.

Het publiek vertelde dat ze zich geheeld voelden door te kijken. Bij beide sharings was de impact voelbaar. De jonge vrouwen op het podium hebben niet alleen iets moois gedeeld, maar ook vriendschappen voor het leven gesloten en een diepere verbinding ervaren met hun families. Deze editie heeft laten zien hoe dans kan helen, verbinden en een brug kan slaan tussen kunst, zorg en gezondheid.

Annemarie Labinjo-van der Meulen & Bryndis Brynjolfsdottir

Makers, dansers en verbinders

/

Naar aanleiding van een dansvoorstelling van jonge vrouwen met kanker:

Een moeder zei: *"Ik zie voor het eerst mijn kind weer echt, zoals vóór de kanker."*
Een broer, die normaal geen emoties toonde, liet zijn tranen stromen.

Zijn zus, inmiddels uitbehandeld, vertelde hoe waardevol deze verbinding voor haar is, juist nu ze bezig is met haar laatste levensfase.

Reacties van persoonlijk begeleiders over betrokkenheid bewoners zorgcentrum Scharwyerveld bij dansproject:

"Even telt het niet meer dat je dingen vergeet, mensen niet meer herkent, je lichaam niet meer doet wat je eigenlijk zou willen: de ogen, de glimlach en de voorzichtige klapjes met de hand zeggen zoveel meer. Twee uur vreugde en plezier, twee uur volwaardig mee kunnen doen met dit muzikale feestje: je zou het iedereen elke dag gunnen."

"Mevrouw P geniet zichtbaar, ze kan slecht haar armen optillen en ik zie dat het tijdens het bewegen bij jullie vanuit het niets gewoon lukt, ook met haar benen beweegt ze goed mee."

"Meneer H kan niet zelf de wielen van de rolstoel bewegen en zijn armen strekken (zegt hij), bij jullie kan hij dit wel!"

"Meneer L geniet van alle aandacht en zit nu rechtop in de rolstoel! Normaal hangt hij naar rechts en ligt half in de stoel, als hij hoort dat we gaan dansen dan moet hij recht in de stoel zittende doet ook zijn best om recht te blijven zitten."

/

Het is mooi om elk jaar iets van programmering rond Dans & Gezondheid te doen op het festival maar dan welke keer met een andere invulling, aangevuld met events gedurende het jaar, zoals een paar bijeenkomsten rondom een specifiek thema.

Janine Stubbe

Hoogleraar Arts & Well-being, Codarts

De Nederlandse Dansdagen is ook bij uitstek een plek voor een Living Lab; voor het doen van onderzoek, zowel bij dansers als publiek. Bijvoorbeeld door het meten van impact bij verschillende dance performances op ND 2026. Van klassiek, hip hop, modern tot jazz: welke dans heeft de meeste impact? Aan de hand van de resultaten wordt dan een 'Dance for well-being' voorstelling gemaakt. Om later in het jaar of op het festival jaar erna te programmeren.

Als ND de ambitie heeft om dans & gezondheid structureel te agenderen (zowel tijdens het festival als gedurende het jaar met aantal kleinere, thema specifieke bijeenkomsten), dan hebben ze een projectleider nodig.

Janine Stubbe

Hoogleraar Arts & Well-being, Codarts

"Het zou mooi zijn als het thema Gezondheid & Dans de komende jaren aandacht blijft krijgen op de Nederlandse Dansdagen. Voor verschillende doelgroepen, met uiteenlopende dansbenaderingen, en kennisuitwisseling met diverse stakeholders."

Professor Tineke Abma

Hoogleraar Kunst en Zorg en Ouderenparticipatie

"Deze editie van het festival met zwaartepunt dans & gezondheid zou het vliegwiel kunnen zijn om dit thema structureel te agenderen en onder de aandacht te brengen. Handigste zou zijn als het ergens onder hangt, bij voorkeur bij de Nederlandse Dansdagen. Het voordeel van deze landelijke organisatie is dat ze de hele sector bij elkaar brengen (dansers, choreografen, programmeurs, etc).

Daarvoor heb je een projectleider nodig die alle belangen behartigt, liefst in te huren vanuit een overheidspotje. Die het momentum van afgelopen festival voortzet en dit de komende jaren vasthoudt. De afzonderlijke partijen zijn vaak klein en hebben niet de uren om ook een landelijk actieplan/werkgroep op te zetten, wat in helemaal in het begin veel tijd kost. Als er een aanjager is wordt het makkelijker voor betrokken partijen om zich daaraan committeren met tijd, door middel van een intentieverklaring. En hierbij ook onderzoek aan te haken; Tineke Abma, Bas Bloem of Janine Stubbe en eventueel ook met lokale danshuizen die in oprichting zijn. Kijk bijv naar mogelijkheden in Rotterdam, omdat het daar werkt en een private partij erbij betrokken is."

Betty Keeman

Programmeur & zakelijk leider

"Dans wordt onderdeel van het behandelplan voor patiënten, voor uiteenlopende ziektes zoals borstkanker, leukemie of Parkinson. Dans kan ook zorgverleners helpen om hun rol als professional te verdiepen, zodat de voldoening en niet de uitputting centraal kan blijven staan in hun werk. Films die dit onderwerp adresseren kunnen helpen om deze boodschap aan een breed publiek over te brengen. Hierin kunnen we samenwerken met besturen van ziekenhuizen, met medisch wetenschappelijke verenigingen en met patiëntenorganisaties."*

Fenna Heyning

Internist-hematoloog, zorgdeskundige

"Wat dans en gezondheid op dit moment nodig heeft, is uit de hokjes. Het is gewoon allemaal dans en connectie maken met je lijf, of het nou voor mensen met Parkinson is, of mensen met kanker. Connectie maken met het creatieve vermogen, het creërend vermogen van je lichaam. Dat is iets magisch dat iets teweeg kan brengen dat sowieso gerelateerd kan zijn aan gezondheid. Heel veel samenwerken en die verbinding en eenheid versterken met elkaar, echt het gevoel hebben dat je met een heel team werkt en het veld groter maken. Dus niet al die verschillende eilandjes maar voor het hogere doel gaan, daar naartoe te bewegen met z'n allen."

Tamar Shahinian

Danser & onderzoeker

"We hopen dat deze beweging verder mag groeien: meer mensen die dansen, meer organisaties die de kracht van dans omarmen, en meer ontmoetingen tussen kunst, zorg en samenleving."

Voor AYA's (jongvolwassenen met en na kanker) hopen we dat dans een creatieve vorm van nazorg gaat zijn, geïntegreerd binnen de kunst- en zorgsector, met steun van zorginstellingen en verzekeringsmaatschappijen die de waarde van dans erkennen. In een tijd waarin steeds meer mensen vastlopen, ziek worden of levensveranderende gebeurtenissen meemaken, kan dans een krachtige, vrije expressievorm zijn, die mensen op fysiek, mentaal en sociaal vlak ondersteunt."

We kijken vooruit met nieuwe projecten voor AYA's en streven naar structurele steun, en een voortdurende stroom van mogelijkheden kunnen creëren om te dansen, met kennisdeling zowel nationaal als internationaal, zodat deze beweging kan blijven groeien en inspireren. Ook doen we onderzoek naar de impact van dans bij AYA's om meer te leren."

Annemarie Labinjo-van der Meulen & Bryndis Brynjolfsdottir

Makers, dansers & verbinders

"I think in general we need more support to make Tango (dance) more visible for health insurance companies and hospitals so that it can be shared and known at least in the future. We will organize a teacher training next year and present our project in 4th European Congress of Neurology and Neuropsychiatry in Paris. Furthermore we will conduct research with some master students about why Tango and not other dance styles can be suitable or helpful for people with Parkinson. Would be lovely to share our findings next year."

Marika Meoli

Dancer

Het woord gezondheid is eigenlijk te beperkend want het is verbonden met ziekte, en dat is het niet altijd, het gaat over goed leven. Dat we elkaar kunnen zien en horen, – wie je echt bent, zien welke beperkingen er zijn - dan krijg je een gezonde samenleving. En een creatieve ruimte bieden voor iedereen, en dat te ontdekken.

Het gaat heel erg over gedragen worden, je verhaal kwijt kunnen en hoe mensen elkaar zien en horen. Veel deelnemers zijn gegroeid in hun zelfvertrouwen, ze staan meer in contact met zichzelf, je ziet het aan hun lijf; zijn bijvoorbeeld rechter gaan lopen. Of er hoeven geen pijnstillers meer genomen te worden.

Monique Masselink

Artistiek leider PRA Muziektheater

Welke financieringsalternatieven zijn er, gezien de uitdagingen met bestaande subsidie structuren?

Het is uitdagend om een kunst en gezondheid project in een subsidie structuur gepast te krijgen. Soms zit het teveel op het zorg vlak, dan weer teveel op het kunst vlak en past het niet binnen bepaalde subsidie structuren die heel erg sturend zijn.

Terwijl als je dans wilt maken met de groep mensen met wie jij inspiratie voelt en zin om iets te creëren, dan is dat wel lastig soms om daar de juiste subsidies voor te vinden. Uiteindelijk is dat toch ook een belangrijke factor om te kunnen doen wat je doet, om te blijven overleven en ook te blijven ontwikkelen, als maker, als danser, als producent. En al die mensen daar ook omheen.

Tamar Shahinian

Danser & onderzoeker

Naar de toekomst toe wil PRA zich inzetten voor een betere, duurzame samenwerking tussen het sociaal domein en kunst & cultuur, in plaats van projectmatig te werken. Dat er meer geld vrij gemaakt moet worden voor kunst & cultuur. Er is nu hele vruchtbare grond - zo'n voorstelling brengt zoveel in beweging bij zoveel mensen - dus moeten we nu oogsten.

Monique Masselink

Artistiek leider PRA Muziektheater

Professionele dansers versus niet professioneel getrainde dansers

"Niet professioneel getrainde dansers krijgen nu ook een podium. Hoe positioneer je dat ten opzichte van getrainde dansers die dag in dag uit trainen die daarvoor betaald worden; dat is een heel ander veld eigenlijk.

En toch bewegen ze zoals afgelopen dansdagen in hetzelfde veld.

Is interessant om daarover in dialoog en uit te wisselen wat betekent dat, maakt het uit, is het relevant?"

Tamar Shahinian

Danser & onderzoeker

ND heeft oog voor iedereen in de samenleving

"Het is zo goed dat De Nederlandse Dansdagen echt ruimte maken voor gemarginaliseerde groepen in hun programmering. Zodat ze gehoord worden als mens en individu en met hun gezonde en vitale kant in het centrum van de belangstelling staan. Met onze voorstelling hebben we gepoogd een stem en gezicht te geven aan jonge mensen met dementie die behoorlijk aan de zijlijn leven van onze maatschappij."

Job Cornelissen

Dans -en bewegingstherapeut, dansdocent & choreograaf

Het idee van Axelle (dansWEB) is gelukt: om de diversiteit die Maastricht rijk is bij elkaar te brengen. Niet alleen de meest kwetsbare groepen maar meer de samenleving. Mensen uit Maastricht, zorg- en culturele instellingen: kinderen van Adelante Tytlyschool De Maasgouw, ouderen van woonzorgcentra Envida en Sevagram, bewoners van de Maastrichtse wijken Caberg en Nazareth en leerlingen van Dansatelier.

Monique Masselink

Artistiek leider PRA Muziektheater

